
AAN

De Europese Commissie,
DG AGRI, VI-G-ELFPO,
J.5 Financial Audit
Wetstraat 102-1/7,
B-1049 Brussel.

's-Gravenhage, 31 januari 2008

TRCAD/2008/54

RAPPORT

inzake de certificerende audit van
de Dienst Landelijk Gebied over het
ELFPO-begrotingsjaar 2007 (16 oktober 2006
tot en met 15 oktober 2007).

Inhoudsopgave

1	Beleidsamenvatting	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Conclusies	6
1.3	Toepassing van de richtsnoeren van de Commissie	7
1.4	Algemene beoordeling	9
1.4.1	Beoordeling van het systeem voor interne controle en van de naleving van de erkenningscriteria.	9
1.4.2	Beoordeling van de fouten – GBCS-populatie en niet-GBCS-populatie	11
1.4.3	Beoordeling van de fouten – Bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap	11
1.5	Aard van de bevindingen	12
1.6	Zeer belangrijke bevindingen (per populatie: GBCS en geen GBCS)	13
1.7	Belangrijke bevindingen (per populatie: GBCS en geen GBCS)	14
1.8	Minder belangrijke bevindingen	15
1.9	Andere aspecten	15
2	Strategie voor de accountantscontrole	16
2.1	Samenvatting van de strategie voor de accountantscontrole	16
2.2	Verrichte werkzaamheden	19
3	Aansluiting tussen de kwartaaldeclaraties en de jaardeclaratie	21
3.1	Aansluiting tussen de driemaandelijke declaraties en de jaardeclaratie betreffende de ELFPO rekeningen	21
3.1.1	Te controleren aspecten	21
3.1.2	Verrichte werkzaamheden	21
3.1.3	Bevindingen	21
3.1.4	Beoordeling	22
3.1.5	Aanbevelingen	23
3.2	Aansluiting van de door middel van bijlage III bij V. 885/2006 te verstrekken gegevens bij het debiteurenboek – ELFPO	23
3.2.1	Te controleren aspecten	23
3.2.2	Verrichte werkzaamheden	23
3.2.3	Bevindingen	23
3.2.4	Beoordeling	23
3.2.5	Aanbevelingen	24
3.3	Aansluiting van de jaardeclaratie van de ELFPO-uitgaven bij het debiteurenboek	24
3.3.1	Te controleren aspecten	24
3.3.2	Verrichte werkzaamheden	24
3.3.3	Bevindingen	24
3.3.4	Beoordeling	24
3.3.5	Aanbevelingen	24
4	Betrekkingen tussen belangrijkste instanties en het betaalorgaan	25
4.1	Institutioneel kader	25
4.2	Organisatie van het betaalorgaan	26
4.2.1	Overzicht	26
4.2.2	Interne Auditdienst	26
4.3	Gedelegeerde instanties	26

5	Naleving van de erkenningscriteria	29
5.1	Situatie op erkenningsgebied bij het betaalorgaan	29
5.2	Met het oog op de erkenning opgezette procedures - Controleactiviteiten	29
5.2.1	Controleactiviteiten: Opdrachtgeving tot betaling - Administratieve controles	29
5.2.2	Controleactiviteiten: Opdrachtgeving tot betaling - Controles te plaatse	30
5.2.3	Controleactiviteiten: Betalingsprocedures	33
5.2.4	Controleactiviteiten: Boekhoudprocedures	34
5.3	Andere voor de erkenning relevante componenten	35
5.3.1	Interne opzet: Organisatiestructuur	35
5.3.2	Interne opzet: Niveau van de personele middelen	36
5.3.3	Interne opzet: Delegatie	36
5.3.4	Informatie en communicatie: Communicatie	37
5.3.5	Beveiliging van informatiesystemen	38
5.3.6	Monitoring: permanente monitoring via de activiteiten op het gebied van interne controle ⁴²	
5.3.7	Monitoring: afzonderlijke evaluaties door CA en de IAD	43
6	Resultaten van de gegevensgerichte werkzaamheden voor de onder het GBCS en de niet onder het GBCS vallende populatie	44
6.1	Inleiding	44
6.2	Controleresultaten voor de populatie van de onder het GBCS vallende ELFPO-regelingen bij DB DR	44
6.2.1	Algemeen	44
6.2.2	Te controleren aspecten	44
6.2.3	Verrichte werkzaamheden	45
6.2.4	Bevindingen	45
6.2.5	Beoordeling	47
6.3	Controleresultaten voor de populatie van de niet onder het GBCS vallende ELFPO-regelingen bij DB DR	47
6.3.1	Algemeen	47
6.3.2	Te controleren aspecten	47
6.3.3	Verrichte werkzaamheden	47
6.3.4	Bevindingen	47
6.3.5	Beoordeling	48
6.4	Controleresultaten voor de populatie van de niet onder het GBCS vallende ELFPO-regelingen bij DLG betaalorgaan	48
6.4.1	Algemeen	48
6.4.2	Te controleren aspecten	48
6.4.3	Verrichte werkzaamheden	48
6.4.4	Bevindingen	48
6.4.5	Beoordeling	49
7	Bescherming van de financiële belangen van de gemeenschap	50
7.1	Inleiding	50
7.2	Controleresultaten voor het debiteurenboek betreffende het ELFPO	50
7.2.1	Te controleren aspecten	50
7.2.2	Verrichte werkzaamheden	50
7.2.3	Bevindingen	51
7.2.4	Beoordeling	51
7.2.5	Aanbevelingen	51
7.3	Controleresultaten voor de tabellen van bijlage III	52
7.3.1	Te controleren aspecten	52
7.3.2	Verrichte werkzaamheden	52
7.3.3	Bevindingen	52
7.3.4	Beoordeling	53

7.3.5	Aanbevelingen	53
7.4	Controleresultaten voor de voorschotten en de zekerheden	53
7.4.1	Te controleren aspecten	53
7.4.2	Verrichte werkzaamheden	53
7.4.3	Bevindingen	53
7.4.4	Beoordeling	53
7.4.5	Aanbevelingen	53
8	Andere aangelegen	54
8.1	Onderzoek van statistieken	54
8.1.1	Te controleren aspecten	54
8.1.2	Verrichte werkzaamheden	54
8.1.3	Bevindingen	54
8.1.4	Beoordeling	54
8.1.5	Aanbevelingen	54
8.2	Onderzoek betreffende de financiële maxima	54
8.2.1	Te controleren aspecten	54
8.2.2	Verrichte werkzaamheden	54
8.2.3	Bevindingen	54
8.2.4	Beoordeling	54
8.2.5	Aanbevelingen	54
9	Gevolg dat is gegeven aan in eerdere jaren gedane aanbevelingen	55
10	Borgingsverklaring	56
11	Accountantsverklaring	57
Bijlagen		59
Bijlage 1	Jaardeclaratie	59
Bijlage 2	Tabel 3 van bijlage III bij Vo. 885/2006	60
Bijlage 3	Tabel 4 van bijlage III bij Vo. 885/2006	61
Bijlage 4	Bestudeerde interne rapporten	62
Bijlage 5	Gebruikte afkortingen in rapport	63
Bijlage 6 a	Gecontroleerde posten GBCS bij DB DR	64
Bijlage 6 b	Gecontroleerde posten niet GBCS bij DB DR	65
Bijlage 6 c	Gecontroleerde posten niet GBCS bij DLG BO	66
Bijlage 7	Gecontroleerde posten tabel 6	67
Bijlage 8	Organisatieschema betaalorgaan DLG	68

1 Beleidssamenvatting

1.1 Inleiding

Ingevolge Verordening (EG) Nr. 1290/2006 respectievelijk Verordening (EG) Nr. 885/2006 dient voor ieder erkend betaalorgaan een accountantsonderzoek te worden uitgevoerd door een (certificerende) instantie die functioneel onafhankelijk is van het betaalorgaan, van de Erkennende Instantie en van de Coördinerende Instantie.

Na onze aanwijzing als Certificerende Instantie door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hebben wij overeenkomstig Verordening (EG) nr. 885/2006 van de Commissie bij het betaalorgaan Dienst Landelijk Gebied (verder DLG) een accountantsonderzoek ingesteld dat betrekking had op haar rol als betaalorgaan. Dat onderzoek betrof de verrichtingen van het betaalorgaan voor rekening van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) over het begrotingsjaar dat is geëindigd op 15 oktober 2007. Het onderzoek is verricht overeenkomstig de internationaal aanvaarde normen voor accountantsonderzoek en in het kader ervan is overeenkomstig artikel 5, lid 4, van de genoemde verordening nagegaan:

- of het betaalorgaan aan de erkenningscriteria voldoet;
- of de procedures van het betaalorgaan van dien aard zijn dat zij redelijke garanties bieden dat de aan het ELFPO in rekening gebrachte uitgaven zijn gedaan in overeenstemming met de communautaire voorschriften, en, in voorkomend geval, welke aanbevelingen voor verbeteringen zijn gedaan en opgevolgd;
- of de in artikel 6, lid 1, van Verordening (EG) nr. 885/2006 bedoelde jaarrekeningen in overeenstemming zijn met de boeken en registraties van het betaalorgaan;
- of de staten van de uitgaven een materieel waarheidsgetrouw, volledig en nauwkeurig beeld geven van de aan het ELFPO in rekening gebrachte verrichtingen;
- of de financiële belangen van de Gemeenschap naar behoren worden beschermd wat de betaalde voorschotten, de verkregen waarborgen en de te innen bedragen betreft.

Ons rapport gaat vergezeld van:

- informatie over het aantal personeelsleden die het accountantsonderzoek hebben uitgevoerd, en hun vakbekwaamheid, over de verrichte werkzaamheden, over het aantal onderzochte transacties, over het materialiteitsniveau en het betrouwbaarheidsniveau die zijn bereikt, over de eventueel geconstateerde tekortkomingen van de controles en de ter verbetering gedane aanbevelingen en over de activiteiten niet alleen van de certificerende instantie, maar ook van andere instanties voor accountantsonderzoek, binnen en buiten het betaalorgaan, waarop de zekerheid die de certificerende instantie ten aanzien van de gerapporteerde aangelegenheden heeft verkregen, geheel of ten dele is gebaseerd;
- een oordeel over de in artikel 8, lid 1, onder c), punt iii), van Verordening (EG) nr. 1290/2005 bedoelde borgingsverklaring.

Van ons wordt ook verlangd een oordeel te geven over de vraag of de jaarrekeningen over het ELFPO-begrotingsjaar dat op 15 oktober 2007 is geëindigd, een waarheidsgetrouwe, volledige en nauwkeurige weergave van de aan het Fonds in rekening gebrachte bedragen zijn en of de procedures voor de interne controle naar tevredenheid hebben gefunctioneerd. Dat oordeel is opgenomen in de afzonderlijk gepresenteerde accountantsverklaring. Overeenkomstig artikel 5 van Verordening (EG) nr. 885/2006 van de Commissie betreft die verklaring de administratieve

structuur van het betaalorgaan slechts ten aanzien van de vraag of die structuur ervoor kan zorgen dat de overeenstemming met de communautaire voorschriften wordt gecontroleerd voordat betalingen worden verricht.

De reikwijdte van ons onderzoek ingeperkt door het volgende:

- met betrekking tot de controle op de door de subsidiegerechtigden gedane opgaven en de naleving van de regelingsvoorwaarden hebben wij de overeenstemming met de Gemeenschapsbepalingen vastgesteld, voor zover het betaalorgaan door middel van administratieve procedures (met name de aansturing van de technische diensten) daarin voorziet;
- voorts is ons onderzoek niet in staat onzekerheden te elimineren voortvloeiende uit de interpretaties van de regelgeving.

Onze werkzaamheden zijn verricht overeenkomstig artikel 5 van Verordening (EG) nr. 885/2006 van de Commissie. Dit rapport is ook opgezet in overeenstemming met de richtsnoeren van de Commissie en uit een functioneel oogpunt wordt er aandacht besteed aan de inachtneming van de erkenningscriteria door het betaalorgaan, de bestaande essentiële interne controles, de procedures om naleving van de communautaire bepalingen te waarborgen en de procedures ter bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap, waarbij tevens een overzicht wordt gegeven van de relevante aanbevelingen die uit een en ander voortvloeien.

Dit rapport is voornamelijk gebaseerd op de hoofdbestanddelen van de werkzaamheden die wij hebben verricht sinds wij zijn aangewezen als accountants voor het betaalorgaan voor het begrotingsjaar dat op 15 oktober 2007 is geëindigd. Voor dit rapport is echter ook gebruik gemaakt van rapporten over de werkzaamheden die de interne auditdienst van het betaalorgaan heeft verricht, en van bepaalde andere, externe rapporten.

In bijlage 4 bij dit rapport worden bijzonderheden over de bestudeerde interne rapporten verstrekt. In bijlage 5 bij dit rapport worden de gebruikte afkortingen toegelicht.

1.2 Conclusies

Artikel 5 van Verordening (EG) nr. 885/2006 van de Commissie bevat een aantal gedetailleerde vragen waaraan de Certificerende Instantie aandacht dient te besteden. Deze vragen zijn hierna weergegeven, vergezeld van onze conclusies.

Volgens artikel 5 van V. 885/2006 te beantwoorden vraag	Conclusie
De vraag of het betaalorgaan aan de erkenningscriteria voldoet	Over het geheel genomen voldoet het betaalorgaan (BO) aan de erkenningscriteria. De belangrijkste aanbevelingen zijn samengevat in punt 1.7 en zij worden nader uiteengezet in de paragrafen 5.2.4 en 5.3.5 van dit rapport.

Volgens artikel 5 van V. 885/2006 te beantwoorden vraag	Conclusie
De vraag of de procedures van het betaalorgaan van dien aard zijn dat zij redelijke garanties bieden dat de aan het ELFPO in rekening gebrachte uitgaven zijn gedaan in overeenstemming met de communautaire voorschriften, en, in voorkomend geval, welke aanbevelingen voor verbeteringen zijn gedaan en opgevolgd	De procedures van het BO bieden redelijke garanties.
De vraag of de in artikel 6, lid 1, van Verordening (EG) nr. 885/2006 bedoelde jaarrekeningen in overeenstemming zijn met de boeken en registraties van het betaalorgaan	Voor ons oordeel hierover wordt verwezen naar de goedkeurende accountantsverklaring.
De vraag of de staten van de uitgaven een materieel waarheidsgetrouw, volledig en nauwkeurig beeld geven van de aan het ELFPO in rekening gebrachte verrichtingen	Voor ons oordeel hierover wordt verwezen naar de goedkeurende accountantsverklaring.
De vraag of de financiële belangen van de Gemeenschap naar behoren worden beschermd wat de betaalde voorschotten, de verkregen waarborgen en de te innen bedragen betreft	De financiële belangen worden naar behoren beschermd. Wat de voorschotten en de waarborgen betreft wordt er gezien de omvang geen risico gelopen. De terugvordering van openstaande bedragen tijdens het begrotingsjaar 2007 is € 85.683,94.
De vraag wat ons oordeel is over de in artikel 8, lid 1, onder c), punt iii), van Verordening (EG) nr. 1290/2005 bedoelde borgingsverklaring	Voor ons positief oordeel hierover wordt verwezen naar hoofdstuk 10 van dit rapport.

1.3 Toepassing van de richtsnoeren van de Commissie

Richtsnoer	Conclusie
Richtsnoer nr. 1 – In bijlage III bij Verordening (EG) nr. 885/2006 bedoelde gegevens over de terugvordering	Wij hebben de bij het BO bestaande procedures inzake terugvorderingen onderzocht en zijn van mening dat de informatie die het BO overeenkomstig bijlage III bij Verordening (EG) nr. 885/2006 heeft verstrekt, is opgesteld in overeenstemming met het richtsnoer.
Richtsnoer nr. 2 - Erkenning De erkenning van een betaalorgaan overeenkomstig artikel 6 van Verordening (EG) nr. 1290/2005 van de Raad en bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006 van de Commissie	Ons rapport voldoet aan het richtsnoer.
Richtsnoer nr. 3 – Strategie voor de accountantscontrole	Onze aanpak en ons rapport voldoen aan richtsnoer nr. 3.

Richtsnoer	Conclusie
Richtsnoer nr. 5 – Modelrapport	In ons rapport is het model gevolgd.
Richtsnoer nr. 6 - Accountantsverklaring	In onze accountantsverklaring is richtsnoer nr. 6 gevolgd.
Richtsnoer nr. 7 – Oordeel over de borgingsverklaring	Wij hebben ons oordeel gegeven overeenkomstig richtsnoer nr. 7 (met inachtneming van het voor het betaalorgaan geldende richtsnoer nr. 4 – De borgingsverklaring).

1.4 Algemene beoordeling

1.4.1 Beoordeling van het systeem voor interne controle en van de naleving van de erkenningscriteria.

1.4.1.1 Bijzonderheden

Onze beoordeling zoals deze is bepaald nadat was nagegaan of het betaalorgaan aan de erkenningscriteria voldoet, is in de onderstaande matrix vermeld met behulp van de volgende waarderingscijfers:

- 1 een duidelijke niet-inachtneming van het erkenningscriterium dan wel ernstige tekortkomingen (de tekortkomingen zijn zo ernstig dat het BO de in artikel 6, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1290/2005 bepaalde taken niet kan vervullen)
- 2 slecht (andere tekortkomingen dan die welke bij (1) worden bedoeld, maar wel zodanige tekortkomingen dat een vervolgactie overeenkomstig artikel 2, lid 1, van Verordening (EG) nr. 885/2006 nodig is)
- 3 adequaat (er worden slechts punten van gering belang onder de aandacht gebracht, maar verbetering blijft mogelijk)
- 4 goed
- 5 optimale werkwijze

Als een bepaalde combinatie procedure/component niet voorkomt, is vermeld dat die combinatie niet van toepassing (N.v.t.) is. Onze beoordeling is gedeeltelijk op in eerdere begrotingsjaren verricht onderzoek gebaseerd in gevallen waarin wij hebben bevestigd dat de betrokken procedures/componenten geen belangrijke veranderingen hebben ondergaan; in die gevallen is onze beoordeling tussen haakjes "()" vermeld. Voor onze beoordeling van de interne auditdienst geldt dat, als deze dienst bepaalde terreinen nog aan een audit moet onderwerpen, wij onze beoordeling hebben gebaseerd op de vraag of het vijfjarenplan voor de audits adequaat is. Ook in dat geval is onze beoordeling tussen haakjes "()" vermeld.

Matrix IV heeft betrekking op de ELFPO-regelingen die onder het GBCS vallen, d.w.z. de uit het ELFPO gefinancierde steunregelingen die zijn vermeld in bijlage V bij Verordening (EG) nr. 1782/2003. Deze regelingen worden uitgevoerd door delegated body Dienst Regelingen (DB DR).

MATRIX IV - Beoordeling aan de hand van de erkenningscriteria voor de in GBCS-verband gecontroleerde ELFPO-maatregelen met betrekking tot producenten

Beoordelingscomponent		Interne opzet			Controle-activiteiten	Informatie en communicatie		Monitoring	
		Organisatie-structuur	Personele middelen	Gedelegeerde taken		Communicatie	Beveil. IS'en	Permanente monitoring	Interne audit
Procedure									
Opdrachtgeving	Administratieve controles	4	3	4	4	4	2	3	4
	Controles ter plaatse	3	4	4	3	3	2	3	4
Uitvoering betalingen		4	4	N.v.t.	4	4	4	4	4
Boekhouding		4	3	4	2	4	2	3	4

Matrix V heeft betrekking op de ELFPO-regelingen die niet onder het GBCS vallen, d.w.z. alle andere steunregelingen die worden gefinancierd uit het ELFPO met betrekking tot producenten (uitgevoerd door DB DR).

Wij hebben deze matrix niet ingevuld voor de populatie met betrekking tot POP projecten (uitgevoerd door betaalorgaan DLG) omdat hiervoor geen betalingen zijn verricht. De in deze populatie gedeclareerde betalingen kwamen voort uit beslissingen op bezwaar en beroep en betroffen daarmee afwikkelingen uit de POP 1 periode zoals in het programma document POP is opgenomen.

MATRIX V – Beoordeling aan de hand van de erkenningscriteria voor de niet in GBCS-verband gecontroleerde ELFPO-maatregelen met betrekking tot producenten

Beoordelingscomponent		Interne opzet			Controle-activiteiten	Informatie en communicatie		Monitoring	
		Organisatie-structuur	Personele middelen	Gedelegeerde taken		Communicatie	Beveil. IS'en	Permanente monitoring	Interne audit
Procedure									
Opdracht-geving	Administratieve controles	4	4	4	4	4	2	3	4
	Controles ter plaatse	4	4	4	4	3	2	3	4
Uitvoering betalingen		4	4	N.v.t.	4	4	4	4	4
Boekhouding		4	3	4	2	4	2	3	4
Voorschotten en zekerheden		(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	(4)

Matrix VI heeft betrekking op de behandeling van onregelmatigheden ten nadele van het ELFPO overeenkomstig artikel 33 van Verordening (EG) nr. 1290/2005.

MATRIX VI - Beoordeling aan de hand van de erkenningscriteria - vorderingen - ELFPO

Beoordelingscomponent		Interne opzet			Controle-activiteiten	Informatie en communicatie		Monitoring	
		Organisatie-structuur	Personele middelen	Gedelegeerde taken		Communicatie	Beveil. IS'en	Permanente monitoring	Interne audit
Procedure									
Beheer vorderingen ELFPO		4	3	4	2	4	2	3	4

1.4.1.2 Algemene beoordeling

Uit punt 4.4. van richtsnoer 2 erkenning:

- Als de matrix verscheidene scores "1" en/of "2" bevat, is het systeem voor interne controle ondoeltreffend.
- Als de meeste scores in de matrix "3" zijn en het aantal scores "2" zeer gering is, kan het systeem voor interne controle worden aangemerkt als adequaat.
- Als de scores in de matrix allemaal ten minste "3" en in een aantal gevallen "4" zijn, kan het systeem voor interne controle worden aangemerkt als goed.
- Als de scores in de matrix allemaal ten minste "4" zijn, kan het systeem voor interne controle worden aangemerkt als zeer goed.

1.4.2 Beoordeling van de fouten – GBCS-populatie en niet-GBCS-populatie

Onze beoordeling van de fouten in de populaties waaruit een (statistische) steekproef is getrokken, wordt hierna samengevat:

Basisgegevens	<u>ELFPO – GBCS producenten (DB DR)</u>	<u>ELFPO – niet- GBCS producenten (DB DR)</u>	<u>ELFPO – niet GBCS POP projecten (DLG BO)</u>
Uitgavenbedrag	15.584.887	2.319.120	370.111
Materialiteitsbedrag	311.697	46.382	7402
Geschat foutenbedrag	0	0	0
Steekproefinterval	83.268	n.v.t.	n.v.t.
Nog te bereiken betrouwbaarheidsniveau	95 %	95 %	95 %
Steekproefgrootte	187	16	8
In de steekproef ontdekte incidentele financiële fouten:			
Volgens bijlage nr.	6a	6b	6c
Meest waarschijnlijke fout	300	0	0
<u>Berekening van de totale fout</u>			
Nauwkeurigheid	174		
Bovenste foutengrens	249.804		
Totale geëxtrapoleerde fout	250.278		
Bekende fout volgens bijlage nr.	0	1.126	0
Maximale fout	250.278	1.126	0
<u>Conclusie</u>			
Maximale fout	250.278	1.126	0
Materialiteitsbedrag	311.697	46.382	7402

Als onderdeel van onze documentatie over de gegevensgerichte controle zijn gedetailleerde tabellen bijgevoegd die een overzicht geven van alle gecontroleerde posten en van de ontdekte fouten, inclusief de financiële waarde daarvan (zie bijlage 6).

1.4.3 Beoordeling van de fouten – Bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap

De tabellen geven de debiteurenpopulatie weer zoals deze per 15 oktober 2007 in de administratie was verwerkt.

In de oorspronkelijke debiteurenpopulatie waren de correcties van de herstelactie (zie paragraaf 6.2.4) als debiteuren opgenomen. Deze 907 records zijn op ons advies uit de tabel verwijderd.

Tot eind 2007 is binnen DB DR gewerkt aan de inhaalslag met betrekking tot de verwerking van fysieke controle rapporten. Na 15 oktober 2007 zijn de laatste openstaande rapporten verwerkt. De financiële afwikkeling van deze rapporten zijn na 15 oktober in de administratie verwerkt en daarom niet opgenomen in tabel 6. De weergegeven debiteurenpopulatie is derhalve niet volledig. De omvang van de debiteuren welk zijn verwerkt na 15 oktober is ongeveer € 70.000,- bruto. Het EU deel hiervan is ongeveer € 35.000.

Tijdens onze dossiercontrole hebben wij vastgesteld dat Backoffice Roermond (BOR) van DB DR bij de berekening van het EU deel met betrekking tot sancties in RABBIT een fout bevat ten aanzien van de verdeling EU en nationaal. De totaal ingestelde vordering is overigens juist berekend.

Gezien bovenstaande bevindingen omtrent de afhandeling van fysieke controle rapporten en de verdeling EU en nationaal bij sancties kunnen wij derhalve concluderen dat de op 2 % gestelde materialiteitsdrempel voor de debiteurenpopulatie (oorspronkelijk bedrag € 132.537 waarvan € 46.112 openstaand per 15 oktober 2007) is overschreden.

Als onderdeel van onze documentatie over de gegevensgerichte controle is een gedetailleerde tabel toegevoegd die een overzicht geeft van alle gecontroleerde posten en van de ontdekte fouten, inclusief de financiële waarde daarvan (zie bijlage 7).

Wij hebben geen opmerkingen ten aanzien van voorschotten en zekerheden.

1.5 Aard van de bevindingen

Tijdens onze werkzaamheden hebben wij een groot aantal zaken geconstateerd en gedocumenteerd. Wij hebben de bevindingen eerst in twee groepen ingedeeld: bevindingen op erkenningsgebied en bevindingen op conformiteitsgebied. Binnen elk van beide groepen hebben wij de bevindingen vervolgens naar categorie ingedeeld op basis van het belang dat er naar ons oordeel in overeenstemming met de voor de beoordeling gehanteerde waarderingcategorieën aan moet worden gehecht.

Voor de indeling van onze bevindingen op **erkenningsgebied** hebben wij de volgende categorieën gebruikt:

Zeer belangrijke bevindingen	Zaken waaraan de bevoegde autoriteit en het hoofd van het betaalorgaan onmiddellijk aandacht moeten besteden – komt overeen met waarderingcijfer (1) in de erkenningsmatrix ¹ .
Belangrijke bevindingen	Zaken die de algemene controleomgeving betreffen en waaraan onmiddellijk op hoog niveau binnen het betaalorgaan en de bevoegde autoriteit aandacht moet worden besteed – komt overeen met waarderingcijfer (2) in de erkenningsmatrix.
Minder belangrijke bevindingen	Onder de aandacht gebrachte punten van gering belang waaraan op een passend niveau binnen het betaalorgaan aandacht moet worden besteed – komt overeen met waarderingcijfer (3) in de erkenningsmatrix.

¹ Zie richtsnoer nr. 2 inzake de erkenning.

Voor de indeling van onze bevindingen op **conformiteitsgebied** hebben wij de volgende categorieën gebruikt:

Zeer belangrijke bevindingen	Zaken op het gebied van tekortkomingen van de essentiële controles ² waaraan onmiddellijk op hoog niveau binnen het betaalorgaan aandacht moet worden besteed.
Belangrijke bevindingen	Zaken op het gebied van tekortkomingen van de aanvullende controles waaraan onmiddellijk op een passend niveau binnen het betaalorgaan aandacht moet worden besteed.
Minder belangrijke bevindingen	Zaken op het gebied van andere tekortkomingen waaraan op een passend niveau aandacht moet worden besteed.

1.6 Zeer belangrijke bevindingen (per populatie: GBCS en geen GBCS)

De als zeer belangrijk aangemerkte bevindingen op erkenningsgebied zijn:

Bevinding	Punt van dit rapport	Aanbeveling	Antwoord van het betaalorgaan
Geen bevinding van niveau zeer belangrijk			

De als zeer belangrijk aangemerkte bevindingen op conformiteitsgebied zijn:

Bevinding	Punt van dit rapport	Aanbeveling	Antwoord van het betaalorgaan
Geen bevinding van niveau zeer belangrijk			

² Zie de documenten AGRI-2000-17933 herz. 2 en AGRI-2006-63085 herz. 1 wat de essentiële en de aanvullende controles betreft.

1.7 Belangrijke bevindingen (per populatie: GBCS en geen GBCS)

Een aantal door ons geconstateerde zaken die aanleiding geven tot belangrijke aanbevelingen, zijn samengevat in de onderstaande tabellen.

Op erkenningsgebied zijn door ons de volgende bevindingen gedaan:

Bevinding	Punt van dit rapport	Aanbeveling	Antwoord van het betaalorgaan
De administratie is niet zodanig ingericht dat deze alle elementen bevat die voor de declaratie noodzakelijk zijn. Tevens kan de kennis en de IC omtrent dit proces worden verbeterd.	5.2.4	<p>Wij adviseren DB DR haar boekhoudkundige procedures te verbeteren door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het beter documenteren van aanwezige kennis in de organisatie en breder inzetten van deze kennis over verschillende medewerkers; • De administratie zodanig in te richten dat deze alle relevante op te leveren informatie bevat; • Het beter documenteren van uitgevoerde werkzaamheden; • Het tussentijds uitvoeren van proefafsluitingen met de daarbij behorende controles; • Het duidelijk sturing geven door het management op signalen afkomstig van IC of IAD. 	<p>In februari 2008 zullen door DR de verbeterpunten in een actieplan worden uitgewerkt met als doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het verbeteren van het reguliere proces van verantwoorden; • uitvoeren van proefafsluitingen gedurende het jaar. <p>Het actieplan en de uitvoering worden geagendeerd in het Audit Committee van DR. DLG zal toezicht houden op het in gang zetten en houden van dit proces.</p>

Bevinding	Punt van dit rapport	Aanbeveling	Antwoord van het betaalorgaan
Het betaalorgaan heeft in 2007 veel aandacht gegeven aan informatiebeveiliging. Er is periodiek overleg tussen alle betrokken partijen. Een deel van de maatregelen is geïmplementeerd. De invoering van de resterende maatregelen, waarvoor in belangrijke mate DB DR en DICTU verantwoordelijk zijn, is opgenomen in de meerjaren implementatieplannen.	5.3.5	Wij adviseren de managementaandacht voor informatiebeveiliging te continueren en informatiebeveiliging inclusief de monitoring te integreren in de bedrijfsprocessen. Een belangrijk aandachtsgebied hierbij is het creëren van voldoende budgettaire ruimte voor de uitvoering van het implementatieplan (op basis van de prioriteitstelling van het betaalorgaan DLG) voor DICTU.	Het DLG BO blijft actief de follow up van de implementatieplannen inzake de informatiebeveiliging volgen. In het eerste opdrachtgevers- c.q. eigenaaroverleg zal DLG BO vragen voldoende budgettaire ruimte te creëren voor de uitvoering van het implementatieplan van de DICTU en indien nodig stelt DLG BO de prioritering van het uitvoeringstraject van DICTU in deze overleggen aan de orde.

De als belangrijk aangemerkte bevindingen op conformiteitsgebied zijn:

Bevinding	Punt van dit rapport	Aanbeveling	Antwoord van het betaalorgaan
Geen bevinding van niveau belangrijk			

1.8 Minder belangrijke bevindingen

De bijzonderheden over de minder belangrijke bevindingen en de desbetreffende aanbevelingen zijn niet in dit rapport opgenomen, maar zullen wel worden meegedeeld aan de leiding van het betaalorgaan en worden op verzoek beschikbaar gesteld.

1.9 Andere aspecten

Het team van de certificerende instantie dat de accountantswerkzaamheden voor het ELFPO heeft verricht, omvatte 17 vakmensen. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden varieerde de samenstelling van de ervoor ingezette personele middelen volgens de behoeften. De vakbekwaamheid van de ingeschakelde personeelsleden kan als volgt worden samengevat:

Registeraccountants	Anderen
75 mensdagen	375 mensdagen
3 personen	14 personen

2 Strategie voor de accountantscontrole

2.1 Samenvatting van de strategie voor de accountantscontrole

Reikwijdte en doelstelling van de controle

Als Certificerende Instantie zijn wij belast met de certificering van de jaarrekening van het betaalorgaan DLG en de door het betaalorgaan DLG opgezette beheers-, toezicht- en controlesystemen. Overeenkomstig artikel 5, lid 4 van Verordening (EG) nr. 885/2006 gaan wij hierbij na:

- of het betaalorgaan DLG aan de erkenningscriteria voldoet;
- of de procedures van het betaalorgaan DLG van dien aard zijn dat zij redelijke garanties bieden dat de aan het ELFPO in rekening gebrachte uitgaven zijn gedaan in overeenstemming met de communautaire voorschriften, en, in voorkomend geval, welke aanbevelingen voor verbeteringen zijn gedaan en opgevolgd;
- of de in artikel 6, lid 1, van Verordening (EG) nr. 885/2006 bedoelde jaarrekeningen in overeenstemming zijn met de boeken en registraties van het betaalorgaan DLG;
- of de staten van de uitgaven een materieel waarheidsgetrouw, volledig en nauwkeurig beeld geven van de aan het ELFPO in rekening gebrachte verrichtingen;
- of de financiële belangen van de Gemeenschap naar behoren worden beschermd wat de betaalde voorschotten, de verkregen waarborgen en de te innen bedragen betreft;
- of de door de directeur van het betaalorgaan afgegeven borgingsverklaring in overeenstemming is met de resultaten van onze controlewerkzaamheden.

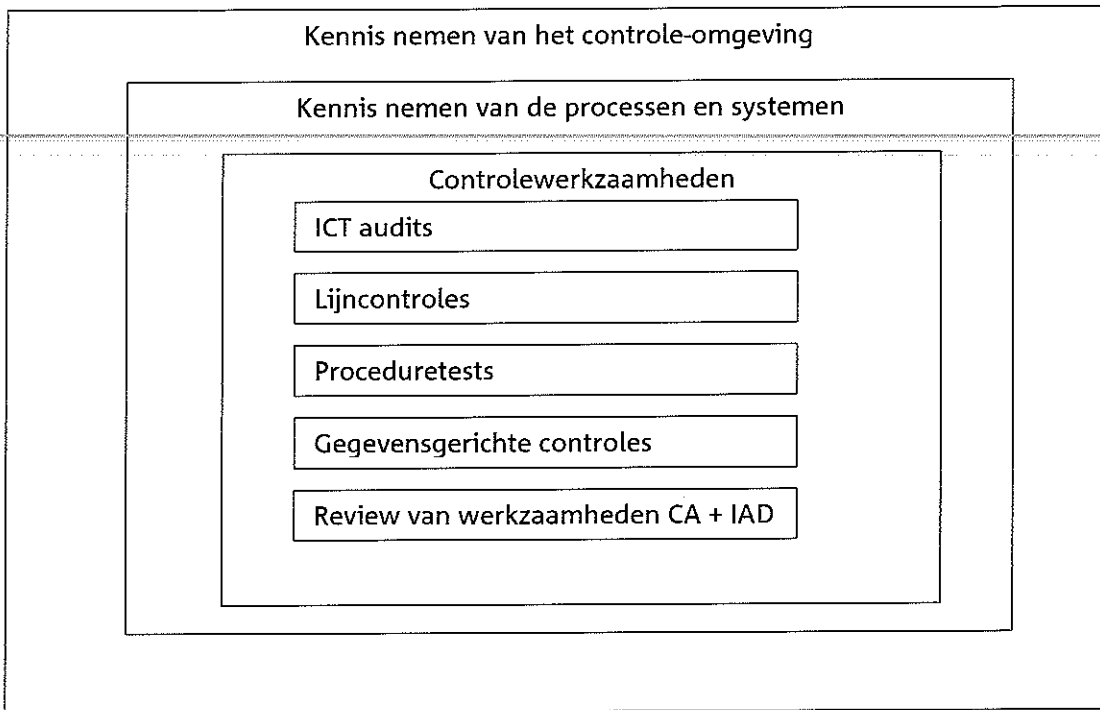
Betrouwbaarheid en materialiteitsniveau

Overeenkomstig richtsnoer 3 hanteren wij voor de controle als geheel een betrouwbaarheid van 95 % en een materialiteit van 2 % van de ten laste van het ELFPO gedeclareerde uitgaven. Op grond van de door ons gecontroleerde declaratie bedraagt het materialiteitsbedrag derhalve 2% van € 18.108.532,50 zijnde € 362.170,-.

Voor zover wij de te controleren populatie uit controletechnisch oogpunt hebben gesplitst in deelpopulaties (zie hieronder) en deze door middel van (statistische) steekproeven controleren, hanteren wij een materialiteit van 2 % van de omvang van de deelpopulatie. Om te voorkomen dat marginale fouten leiden tot afkeuring van de populatie hanteren wij bij de planning van de (statistische) steekproeven een controletolerantie van 1,6 % (zijnde 80 % van het vereiste materialiteitsniveau). Per deelpopulatie beoordelen wij op grond van risico-analyse en uitkomsten uit de proceduretests het te hanteren betrouwbaarheidspercentage.

Aanpak van de accountantscontrole

In onderstaand schema is de controle-aanpak voor de certificering van het betaalorgaan DLG weergegeven. De controle kent zowel systeem- als gegevensgerichte onderdelen die wij kort zullen toelichten.

Kennis nemen van de controle-omgeving:

Wij beoordelen (wijzigingen in) de organisatiestructuur van het betaalorgaan DLG en haar delegated body (DB DR) en stellen vast dat aansturing en toezicht formeel zijn geregeld. Tevens beoordelen wij aan de hand van contracten, mandaten, organogrammen e.d. de taak- en verantwoordelijkheidsverdeling zowel binnen het betaalorgaan DLG als bij DB DR. Andere belangrijke aandachtspunten zijn aard en complexiteit van uit te voeren regelgeving, financieel belang en (controle)ervaringen in voorgaande jaren.

Kennis nemen van de processen en de systemen:

Hierdoor krijgen wij inzicht in de wijze waarop het betaalorgaan DLG en de DB DR aanvragen ontvangen, controleren, betaalbaarstellen en het betalen verricht. Daarnaast beoordelen wij de boekhoudkundige verwerking van deze transacties en de wijze waarop uitgaven en ontvangsten worden verwerkt in de ELFPO kwartaal- en jaardeclaratie. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is de mate waarin het betaalorgaan DLG en de DB DR gebruik maken van c.q. afhankelijk zijn van geautomatiseerde systemen en de daarin opgenomen functiescheidingen en geprogrammeerde controles.

Uitvoering van de controle

De uitvoering van de controle bestaat uit een mix van systeem- en gegevensgerichte controles die hieronder kort zijn toegelicht:

ICT audits:

Indien geautomatiseerde systemen belangrijk zijn en controle om het systeem heen niet mogelijk danwel inefficiënt is, maken wij gebruik van ICT audits. Zo zijn in 2007 ICT audits uitgevoerd op:

- Betalingsorganisatie (secure FTP)
- Informatiebeveiliging
- Registratiesysteem DLG (SAS)

Lijncontroles

Wanneer de inrichting van een proces in enig jaar ingrijpend is gewijzigd voeren wij lijncontroles uit. Zo is in 2007 door de nieuwe betaalorgaan/delegated body constructie de betalingsorganisatie gewijzigd ten opzichte van 2006. Wij hebben dan ook, gespreid over de backoffices van DB DR

lijncontroles uitgevoerd. Hierbij hebben wij het gehele proces van betaalbaarstelling, boekhoudkundige verwerking tot en met feitelijke betaling door middel van secure FTP (zie hiervoor) beoordeeld. Over de resultaten van deze controle rapporteren wij in hoofdstuk 6.

Proceduretests

Naast lijncontroles voeren wij proceduretests uit op primaire en ondersteunende processen. De uitkomsten van de proceduretests geven informatie om de naleving van de erkenningseisen te beoordelen. Tevens kunnen de proceduretests zekerheid geven over de kwaliteit van de interne controle en daardoor het aandeel van de gegevensgerichte controles in de benodigde zekerheid verkleinen.

Gegevensgerichte controles

Op grond van de hierboven beschreven controlewerkzaamheden en de uitkomsten van de risicobeoordeling en de onderscheiden deelpopulaties (zie hierna) bepalen wij de omvang van gegevensgerichte controlewerkzaamheden. Waar mogelijk en efficiënt maken wij gebruik van statistische MUS steekproeven. Bij de kleine populaties gebruiken wij niet-statistische technieken. In beide gevallen hanteren wij de instructies uit de bijlage bij richtsnoer 3-steekproeftrekkingen en beoordelingen van de fouten.

Review van werkzaamheden van CA en IAD

Het betaalorgaan DLG beschikt over een Concern Audit (CA) en DB DR beschikt over een interne auditdienst (IAD) die beide onder leiding staan van een registeraccountant die gehouden is aan gedrags- en beroepsregels. In lijn met ISA 610 voeren wij een initiële beoordeling uit van de interne auditfunctie. Daarnaast beoordelen wij de toereikendheid van de controleprogramma's en de reikwijdte van de werkzaamheden. Voor zover wij gebruik (willen) maken van de werkzaamheden van de CA en IAD reviewen wij deze werkzaamheden en herhalen deze ten dele (reperformance).

Bij het bepalen van de aard en omvang van onze controlewerkzaamheden hebben wij gebruik gemaakt van onze kennis:

- van de organisatiestructuur van het betaalorgaan DLG en DB DR;
- van de primaire en ondersteunende processen;
- van de kwaliteit van interne beheersing;
- van de automatisering
- ontwikkelingen in regelgeving.

Op grond van onze risicobeoordeling onderscheiden wij voor het ELFPO-jaar 2007 de volgende populaties:

1. GBCS bij DB DR
2. niet GBCS bij DB DR
3. niet GBCS bij DLG BO
4. debiteuren ELFPO

Ad 1:

De populatie GBCS wordt in zijn geheel uitgevoerd door DB DR. Het betreft de uitvoering van de regelingen SAN, SBL, RSBP en SSBP. Deze regelingen worden gedeclareerd in As 2.

Op het bestand van de uitbetalingen hebben wij een statistische steekproef getrokken. De gehanteerde steekproefparameters voor de steekproeven zijn: betrouwbaarheid 95 %; materialiteit 2 %; controletolerantie 1,6 %, verwacht aantal fouten (k) = 0 hetgeen resulteert in een steekproefomvang (n) van (afgerond) 187 monetaire eenheden.

De evaluatie van de steekproeven is opgenomen in hoofdstuk 1.4.2. De resultaten van de gegevensgerichte werkzaamheden zijn vermeld in hoofdstuk 6. Een overzicht van de gecontroleerde steekproefelementen is opgenomen in bijlage 6a.

Ad 2:

De populatie niet GBCS bij DB DR heeft betrekking op de regelingen RSG, SJA en DEMO. Deze regelingen worden gedeclareerd in As 1. Het aantal transacties is beperkt. Conform richtsnoer 3 punt 4.3, volstaan wij met een niet statistische steekproef van 16 posten. Een overzicht van de gecontroleerde posten is opgenomen in bijlage 6b.

Ad 3:

De populatie niet GBCS bij DLG BO bestaat uit 8 nabetalingen op bezwaar en beroepszaken van projecten uit de POP 1 periode (2000-2006). Dit is in het programma document POP opgenomen. Deze uitgaven zijn in As 3 gedeclareerd. Gezien het zeer geringe aantal transacties hebben wij samen met CA een integrale controle uitgevoerd. Een overzicht van de gecontroleerde elementen is opgenomen in bijlage 6c.

Ad 4:

De populatie debiteuren (negatieve uitgaven) heeft in zijn geheel betrekking op de SAN. In tegenstelling tot de hiervoor genoemde populaties is de volledigheid van de ontvangsten en afdrachten via de declaratie een belangrijk controlecriterium voor deze populatie. Voor de controle van de volledigheid hebben wij een aansluiting gemaakt met de registratie van rapportages van de controles ter plaatse. Daarnaast hebben wij een controle verricht op de juistheid van de berekening van het Europese deel van de vordering. Een overzicht van de gecontroleerde elementen is opgenomen in bijlage 7.

2.2 Verrichte werkzaamheden

De accountantscontrole werd uitgevoerd op basis van de vier populaties, die verschillend werden behandeld ten aanzien van de aard en de strikte toepassing van detailcontroles in de vorm van proceduretests en gegevensgericht onderzoek.

OVERZICHT VAN DE AANPAK VOOR ELKE POPULATIE							
Populatie	DOC	AO	PT	GC	IRB	IAD	Uitgaven in 2007
1) ELFPO - GBCS producenten (DB DR)							15.585.000
Opdrachtgeving – controles ter plaatse	✓	✓	✓	✓		✓	
Opdrachtgeving – administratieve controles	✓	✓	✓	✓		✓	
Uitvoering betalingen	✓	✓	✓	✓		✓	
Boekhouding	✓	✓	✓	✓		✓	
2) ELFPO – Geen GBCS producenten (DB DR)							2.319.000
Opdrachtgeving – controles ter plaatse	✓	✓	✓	✓			
Opdrachtgeving – administratieve controles	✓	✓	✓	✓			
Uitvoering betalingen	✓	✓	✓	✓		✓	
Boekhouding	✓	✓	✓	✓			
Voorschotten en zekerheden	✓			✓			

OVERZICHT VAN DE AANPAK VOOR ELKE POPULATIE							
Populatie	DOC	AO	PT	GC	IRB	CA	Uitgaven in 2007
3) ELFPO – Geen GBCS POP projecten (DLG BO)							370.000
Opdrachtgeving – controles ter plaats							
Opdrachtgeving – administratieve controles	✓	✓		✓		✓	
Uitvoering betalingen	✓	✓		✓		✓	
Boekhouding	✓	✓		✓		✓	
Voorschotten en zekerheden							
4) Debiteuren - ELFPO	✓	✓	✓	✓		✓	-85.600

VERKLARING VAN AFKORTINGEN

DOC	:	Beoordeling van de documentatie per regeling en lijncontroles
AO	:	Analytisch onderzoek, bespreking
PT	:	Proceduretests en systeemgerichte werkzaamheden
GC	:	Gegevensgerichte controle van geselecteerde dossiers
IRB	:	Systeemcontrole op basis van IT-risicobeheer met gebruikmaking van door de computer ondersteunde controletechnieken ³
IAD	:	Beoordeling van de verslagen van de interne auditdienst

³ Ook auditsoftware genoemd.

3 Aansluiting tussen de kwartaaldeclaraties en de jaardeclaratie

3.1 Aansluiting tussen de driemaandelijke declaraties en de jaardeclaratie betreffende de ELFPO rekeningen

3.1.1 Te controleren aspecten

Er dient onderzoek verricht te worden naar of er al dan niet verschillen zijn tussen de vier kwartaalopgaven⁴ en de jaardeclaratie voor het ELFPO-begrotingsjaar 2007.

3.1.2 Verrichte werkzaamheden

Wij hebben onderzoek verricht naar de door het betaalorgaan DLG en DB DR gemaakte aansluitingen tussen de vier kwartaalopgaven en de jaardeclaratie. Ook de toelichting van de verschillen hebben wij in dit onderzoek betrokken.

3.1.3 Bevindingen

In onderstaand overzicht hebben wij alleen die maatregelen opgenomen waarop het betaalorgaan DLG declareert over 2007.

Hoofdstuk	Aan de communautaire medefinanciering ten grondslag liggende overheidsuitgaven		
	Totaal kwartaalopgaven	Jaarrekening	Vershil
Maatregel 111	1.049.798	1.032.861	-16.937
Maatregel 121	1.269.322	1.314.881	45.559
Maatregel 132	5.449	4.605	- 844
Totaal as 1	2.324.569	2.352.347	27.778
Maatregel 214	14.795.042	14.642.985	- 152.057
Maatregel 216	8.778	8.778	
Maatregel 221	743.091	743.091	
Totaal as 2	15.546.911	15.394.854	-152.057
Maatregel 311	3.678	3.678	
Maatregel 313	7.786		
Maatregel 321	16.748		
Maatregel 322		146.366	146.366
Maatregel 323	318.417	172.051	- 146.366
Maatregel 341	14.703	14.703	
Totaal as 3	361.332	361.332	0
Totaal	18.232.812	18.108.533	- 124.279

⁴ Het hele betrokken begrotingsjaar, dat loopt van 16 oktober 2006 tot en met 15 oktober 2007, moet door de vier kwartaalopgaven worden bestreken.

De verschillen zijn als volgt verklaard:

As 1

DB DR heeft met ingang van 2007 een nieuwe verplichtingen administratie. Alle oude verplichtingen hadden in 2007 overgezet moeten worden in het nieuwe systeem. In de Backoffice West (BOW) is dit gedurende 2007 niet gelukt. Bij het opstellen van de jaardeclaratie is een aansluiting gemaakt tussen daadwerkelijke uitbetaalde bedragen via de bank, de primaire administratie en de kwartaaldeclaraties. Hierbij is vastgesteld dat enkele betalingen dubbel waren gedeclareerd. Deze betalingen zijn uit de jaardeclaratie gehaald. Tevens is vastgesteld dat enkele betalingen nog niet middels de kwartaaldeclaraties waren gedeclareerd. Deze zijn middels de jaardeclaratie alsnog gedeclareerd. Daarnaast was een betaling gedeclareerd welk 100 % nationaal was. Ook deze betaling is uit de declaratie gehaald.

As 2

De regeling RSBP wordt in BOW van DB DR uitgevoerd. Ten aanzien van de aansluiting zijn hier dezelfde aspecten van toepassing zoals genoemd bij As 1. De verschillen met betrekking tot de SAN uitgevoerd door de Backoffice Roermond (BOR) van DB DR zijn verklaarbaar doordat gedeclareerde pakketten uit de jaardeclaratie zijn gehaald. Daarnaast is de jaardeclaratie aangepast als gevolg van een herstelactie naar aanleiding van gevonden fouten bij onze gegevensgerichte controle (zie ook hoofdstuk 6). In het derde kwartaal heeft DB DR twee versies gemaakt van de kwartaaldeclaratie. In de eerste versie waren niet alle opbrengsten uit de debiteuren verwerkt. In de tweede versie waren de opbrengsten juist verantwoord. Deze tweede versie is echter opgesteld nadat de eerste versie al naar de EU was verzonden. De resterende ontvangsten zijn alsnog verwerkt in de jaardeclaratie.

As 3

De correctie is in zijn geheel toe te schrijven aan een foutieve rubricering van één project. Deze is bij het opstellen van de jaardeclaratie op de juiste maatregel verantwoord.

3.1.4 Beoordeling

Veel van de verschillen worden veroorzaakt door het niet tijdig bijwerken van de administratie bij DB DR. Door periodiek de administratie af te sluiten en daarbij het toepassen van adequate interne controle maatregelen had het eindejaarsproces aanzienlijk kunnen worden verkort. De uiteindelijk opgeleverde aansluitingen zijn door ons akkoord bevonden. De nationale bijdrage bij de gedeclareerde transacties in As 1 en As 2 is groter dan de voorgeschreven 50 %. Bij sommige projecten vindt naast de nationale bijdrage ook een particuliere bijdrage plaats. Deze is niet in alle gevallen juist verwerkt in de x tabel (veld 106B). In het onderstaande overzicht staan de werkelijke nationale bijdragen per regeling van DB DR.

Regeling	Uitgaven	Ten laste van ELFPO conform uitgavendeclaratie	Begrotingspost ELFPO
PSAN	54.575.443,80 ⁵	14.416.721,77	050405012141001
SBL	1.522.152,74	743.090,45	050405012211001
RSBP	472.518,00	226.262,04	050405012141001
RSG	2.629.763,20	1.314.881,51	050405011211001
SJA		Begrepen in RSG	050405011211001
Demo	2.065.724,00	1.032.861,00	050405011111001
SSBP	10.815,00	4.605,00	050405011321001
Totaal	61.276.416,74	17.738.421,77	

⁵ Dit zijn de betalingen PSAN minus de terugontvangsten op vorderingen.

3.1.5 Aanbevelingen

Wij hebben met betrekking tot het proces rondom het opstellen van de jaardeclaratie een belangrijke aanbeveling gedaan. Deze is opgenomen in paragraaf 5.2.4 boekhoudprocedures.

3.2 Aansluiting van de door middel van bijlage III bij V. 885/2006 te verstrekken gegevens bij het debiteurenboek – ELFPO

3.2.1 Te controleren aspecten

Onderzocht dient te worden of het eindsaldo van het debiteurenboek van het vorige jaar en het beginsaldo van het debiteurenboek van het verslagjaar bij elkaar aansluiten en of de gegevens die worden meegedeeld in de tabellen 3 en 4 van bijlage III bij Verordening (EG) nr. 885/2006 van de Commissie (hierna bijlage III genoemd), aansluiten bij het debiteurenboek. Bovendien controleren wij of er geen verschillen zijn tussen de gegevens in de tabellen 3, 4 en 6.

3.2.2 Verrichte werkzaamheden

Wij hebben onderzoek verricht naar de gemaakte aansluitingen tussen de debiteurenadministratie en de tabellen 3 en 4 van bijlage III.

3.2.3 Bevindingen

Aansluiting van de tabellen 3 en 4 van bijlage III bij het debiteurenboek

	Saldo op 16 oktober	Geïnde bedragen	Met correcties gemoeide bedragen	Totaal niet-goedgekeurde oninbaar verklaarde bedragen	Op 15 oktober nog te innen bedragen
Tabellen 3 en 4 van bijlage III	0	-85.683,94	-741,53	0	46.111,96
Debiteurenboek	0	-85.683,94	-741,53	0	46.111,96
Vershil	0	0	0	0	0
Verklaring	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t

ELFPO is gestart per 1 januari 2007. Hierdoor is er geen saldo per 16 oktober 2006. De DB DR kent geen aparte administratie voor de vorderingen voor de fondsen ELFPO en ELGF. De vorderingen zijn in 1 administratie opgenomen maar zijn middels een aparte codering naar een fonds te herleiden. De administratie bevat niet alle benodigde gegevens om de vorderingentabellen in te vullen, bepaalde gegevens moeten daarom via andere wijze aan de vorderingentabellen worden toegevoegd. DB DR beschikt niet over een specifiek debiteurenboek. Zie ook hoofdstuk 7. Op basis van de codering in de debiteurenadministratie sluit de administratie per 15 oktober 2007 aan met de opgestelde tabellen 3 en 4. Zie verder paragraaf 1.4.3.

3.2.4 Beoordeling

Op basis van de codering in de debiteurenadministratie sluit de administratie per 15 oktober 2007 aan met de opgestelde tabellen 3 en 4. Zie verder paragraaf 1.4.3.

3.2.5 Aanbevelingen

Wij hebben met betrekking tot het proces rondom het opstellen van de tabellen een belangrijke aanbeveling gedaan. Deze is opgenomen in paragraaf 5.2.4 boekhoudprocedures.

3.3 Aansluiting van de jaardeclaratie van de ELFPO-uitgaven bij het debiteurenboek

3.3.1 Te controleren aspecten

De in de jaardeclaratie van de ELFPO-uitgaven opgenomen cijfers betreffende de bedragen die overeenkomstig artikel 33, lid 3, onder c), van Verordening (EG) nr. 1290/2005 opnieuw zijn gebruikt, moeten worden gestaafd door een duidelijk controlespoor dat een controle op de aansluiting bij het debiteurenboek mogelijk maakt.

3.3.2 Verrichte werkzaamheden

Wij hebben de procedures voor en de resultaten van de betrokken aansluitingscontrole onderzocht.

3.3.3 Bevindingen

De resultaten van de betrokken aansluitingscontrole worden hierna samengevat:

Aansluiting van de jaardeclaratie van de ELFPO-uitgaven bij het debiteurenboek

Ingevorderde en opnieuw gebruikte bedragen volgens de jaardeclaratie van de ELFPO-uitgaven	-85.683,94	
In het debiteurenboek opgenomen ingevorderde bedragen	-85.683,94	
Verschil		0

De ingevorderde bedragen zijn in mindering gebracht op de jaardeclaratie.

3.3.4 Beoordeling

Wij hebben de werkzaamheden van het betaalorgaan DLG en de DB DR op het gebied van de betrokken aansluitingscontrole beoordeeld en zijn ervan overtuigd dat deze naar behoren zijn verricht.

3.3.5 Aanbevelingen

Wij hebben ten aanzien van dit onderdeel geen (zeer) belangrijke aanbevelingen.

4 Betrekkingen tussen belangrijkste instanties en het betaalorgaan

4.1 Institutioneel kader

In de Europese verordening Plattelandsontwikkeling 2007-2013 (Verordening (EG) nr. 1698/2005) en in de Financieringsverordening van het GLB 2007-2013 (Verordening (EG) nr.1290/2005) zijn de communautaire kaders voor de organisatiestructuur POP-2 neergelegd.

Binnen de Lidstaat Nederland is de bevoegde autoriteit voor het opstellen van het POP-2 de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) overeenkomstig artikel 1 van Verordening (EG) nr. 885/2006: deze draagt in de richting van de Europese Commissie de eindverantwoordelijkheid voor POP-2. Aangezien er afgesproken is dat voor het gehele grondgebied van Nederland één programma komt, is er geen sprake van regionale subprogramma's. Op basis van de Verordening (EG) nr. 1290/2005 heeft de minister van LNV de directeur Financieel-Economische Zaken (FEZ) aangewezen als erkennende instantie voor de betaalorganen en voor de Coördinerende Instantie binnen Nederland. Conform Verordening (EG) 885/2006 heeft de minister van LNV de Europese Commissie over deze aanwijzing en de erkenning geïnformeerd (TRCJZ2006/3225 van 13 oktober 2006).

De directeur FEZ heeft, namens de minister, de Dienst Landelijk Gebied van het ministerie van LNV voor ELFPO opnieuw erkend als betaalorgaan in de zin van artikel 6 van Verordening (EG) nr. 1290/2005; de Dienst Regelingen (DR) van het ministerie van LNV fungeert als 'delegated body' in de zin van artikel 6 van Verordening (EG) nr. 1290/2005; DR fungeert als 'delegated body' voor de uitvoering van met name maatregelen onder As 1 en As 2.

De directeur FEZ heeft, namens de minister, het Coördinerend Bureau van de Directie Internationale Zaken (CB IZ) van het ministerie van LNV aangewezen als Coördinerende Instantie (artikel 6 van Verordening (EG) nr. 1290/2005).

De directeur FEZ heeft, namens de minister, de Auditdienst van het ministerie van LNV aangewezen als Certificerende Instantie.

Conform het Programmadocument POP2 is de minister van LNV de Beheersautoriteit voor het POP Nederland in de zin van artikel 75 van Verordening (EG) nr. 1698/2005. Op basis van de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG) voeren de provincies de regie over het gebiedsgericht beleid in het landelijk gebied. Subsidieverlening geschiedt door Gedeputeerde Staten. Een centrale bevoegdheid van de provincies binnen het POP is dan ook het afgeven van beschikkingen voor de uitvoering van projecten die vallen binnen het gebiedsgerichte beleid. In het kader van het POP zal het betaalorgaan alle beschikkingen tot subsidieverlening, betalingen en eindafrekeningen voorafgaand aan de beschikking of betaling op EU-conformiteit toetsen, de betalingen daadwerkelijk uitvoeren, de betaling registreren en gelden bij de financierende partijen declareren.

4.2 Organisatie van het betaalorgaan

4.2.1 Overzicht

In 2007 zijn ongeveer 19 fte (= voltijdequivalenten) werkzaam geweest voor het betaalorgaan DLG. Dit is exclusief de fte werkzaam voor de delegated bodies. Het hoofdkantoor van DLG is gevestigd in Utrecht. In 2008 zijn naar verwachting 37 fte werkzaam met activiteiten voor het betaalorgaan.

Het management van DLG heeft in juni 2007 definitief besloten het betaalorgaan een meer onafhankelijke positie binnen DLG te geven. Door deze reorganisatie is er binnen DLG een *strikttere scheiding aangebracht tussen het betaalorgaan en de uitvoering. DLG uitvoering kan namelijk betrokken zijn bij de uitvoering van POP projecten, waarvoor DLG tegelijkertijd betaalorgaan is.*

De positie van het betaalorgaan binnen DLG ziet er per 1 januari 2008 als volgt uit:

- het (hoofd) betaalorgaan valt rechtstreeks onder de plaatsvervangend directeur;
- de huidige functie BetaalOrgaan Coördinator (BOC) vervalt en er komt een nieuwe functie voor in de plaats;
- de nieuwe functie valt hiërarchisch onder het hoofd betaalorgaan en krijgt als standplaats de regio;
- de teams Regelingen in de regio doen al het voorbereidende en uitvoerende werk voor de afhandeling van POP2-dossiers;
- het betaalorgaan doet voorafgaand aan uitbetaling een onafhankelijke eindtoets op de betalingsdossiers.

Het organisatieschema na de reorganisatie van het betaalorgaan is opgenomen in bijlage 8.

In totaal zijn er 4 regionale kantoren. De controles ter plaatse worden verricht door personeelsleden van de regionale kantoren.

4.2.2 Interne Auditdienst

Het betaalorgaan DLG beschikt over een afdeling Concern Audit (CA) onder leiding van een registeraccountant. CA rapporteert rechtstreeks aan het hoofd van het betaalorgaan. In totaal zijn er 7 personeelsleden.

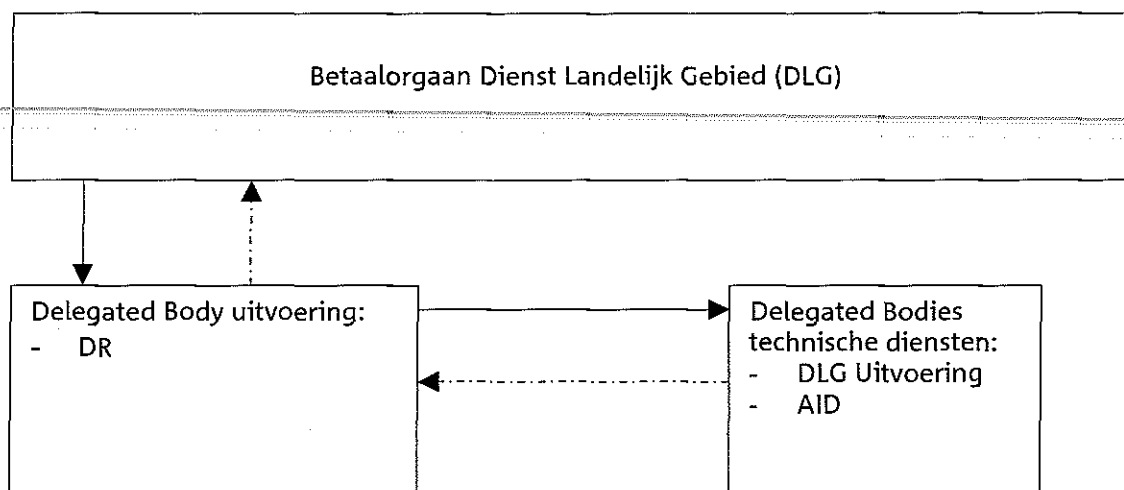
De opleidingen van deze medewerkers variëren tussen een middelbaar niveau en een post *doctorale opleiding Operational Auditor (RO)*.

4.3 Gedelegeerde instanties

Met ingang van 16-10-2006 is DLG erkend als het betaalorgaan voor het ELFPO.

Het betaalorgaan DLG voert de POP regelingen uit in samenwerking met andere organisaties. Het gebiedsgerichte deel van POP wordt door het betaalorgaan DLG in samenwerking met de provincies uitgevoerd, het ondernemersgerichte deel in samenwerking met DB DR.

De uitvoering van controles ter plaatse is gedelegeerd aan DLG Uitvoering (voor zowel het betaalorgaan DLG als DB DR) en aan de AID (voor DB DR). DICTU maakt deel uit van het ministerie van LNV en verzorgt de ICT voor het gehele ministerie en dus ook voor het betaalorgaan DLG en DB DR. Ook het beheer van het netwerk (Agronet) waar het betaalorgaan DLG, DB DR en de DB AID gebruik van maken is een verantwoordelijkheid van DICTU.

In bovenstaand schema zijn de aansturing en toezicht door het betaalorgaan DLG van de DB's door middel van een vette pijl weergegeven. De gestippelde pijlen duiden op de verantwoordelijkheid van de DB's aan het betaalorgaan DLG over de uitgevoerde taken. Hierna geven wij kort aan op welke wijze deze relaties formeel zijn vormgegeven. De betreffende documenten zijn door ons beoordeeld.

DR

Het betaalorgaan DLG heeft de gemaakte afspraken met DB DR vastgelegd in het Protocol Betaalorgaanfunctie POP2, gedateerd 17 oktober 2006.

Conform het protocol verstrekt de directeur DR twee maal per jaar (per 1 mei en per 1 december) een bevestigingscertificaat aan de directeur DLG. In dit bevestigingscertificaat bevestigt de directeur DR dat alle taken daadwerkelijk met inachtneming van hetgeen in het protocol is neergelegd worden uitgevoerd en dat de gesignaleerde verbeterpunten tijdens het overleg tussen de Directeur DLG en de Algemeen Directeur DR ten uitvoer zijn gelegd.

Het bevestigingscertificaat is voor de directeur van DLG mede de basis voor het verstrekken van de op grond van artikel 8, lid 1, onder c, punt iii van verordening (EG) nr. 1290/2005 voorgeschreven borgingsverklaring.

De IAD van DB DR onderzoekt de wijze van totstandkoming en de inhoud van de bevestigingscertificaten. CA van het betaalorgaan DLG reviewt de werkzaamheden van de IAD van DB DR.

DLG Uitvoering

Het betaalorgaan DLG laat de controles ter plaatse voor de POP-regelingen uitvoeren door medewerkers van de (interne) technische dienst van DLG, DLG Uitvoering. De aansturing van de controles ter plaatse vindt plaats door middel van het Protocol fysieke controles, een document opgesteld door het CBB (situatie 2007) van het betaalorgaan DLG. Met betrekking tot de POP2 projecten zijn in 2007 geen controles ter plaatse uitgevoerd.

DB DR voert de regeling SAN uit. Hierbij maakt DB DR voor de controles ter plaatse gebruik van de technische dienst van DLG voor de naleving van pakketvoorwaarden.

De technische dienst DLG rapporteert jaarlijks in haar Beheersverslag over het kwaliteitsborgingssysteem en de omvang van de uitgevoerde controles ter plaatse en vastgestelde onregelmatigheden.

Zowel de CA van het betaalorgaan DLG als de IAD van DB DR hebben een aantal door DLG Uitvoering uitgevoerde controles ter plaatse bijgewoond. De conclusies hierbij zijn dat terecht gebruik gemaakt kan worden van de uitkomsten van deze controles ter plaatse.

AID

De AID voert controles ter plaatse uit bij de regelingen van DB DR.

De afspraken over de planning en uitvoering van controles ter plaatse door de AID zijn vastgelegd in de managementafspraken DR-AID 2007. Deze afspraak betreft niet:

- de boekhoudkundige nacontroles op basis van Vo. (EG) nr. 4045/89. De AID treedt in dat geval op als specifieke dienst bedoeld in artikel 11 van genoemde verordening.
- De fysieke inspecties uit hoofde van de randvoorwaardencontroles. De AID treedt in dat geval op als bevoegde controleautoriteit bedoeld in artikel 42 van Vo. (EG) nr. 796/2004.

Per regeling worden regelingsspecifieke uitvoeringsafspraken vastgelegd in een controleafpraak. De AID rapporteert jaarlijks in haar Beheersverslag over het kwaliteitsborgingssysteem en de omvang van de uitgevoerde controles ter plaatse en vastgestelde onregelmatigheden. Dit beheersverslag bevat tevens een managementverklaring van de directeur van de AID. Het Bureau Auditing van de AID heeft over het begrotingsjaar 2007 een mededeling verstrekt bij het Beheersverslag waarin zij concludeert dat het verificatie-proces voldoende wordt beheerst en de vermelde aantallen controles ter plaatse en onregelmatigheden in overeenstemming zijn met de administratie van de AID.

De IAD van DB DR voert in opdracht van de directeur van DB DR toezicht uit. De IAD van DB DR voert hiertoe gesprekken met Bureau Auditing en reviewt dossiers van uitgevoerde controles ter plaatse.

Implementatie uitvoering POP2 projecten 2008

In 2007 zijn geen betalingen verricht met betrekking tot de uitvoering van POP2 projecten. Het betaalorgaan DLG voert deze projecten uit in samenwerking met de provincies. Het betaalorgaan DLG heeft per provincie de verdeling van werkzaamheden vastgelegd in managementafspraken. Alle managementovereenkomsten tussen het betaalorgaan DLG en de provincies zijn getekend. Binnen de managementafspraken valt een minimumvariant (minimaal door het betaalorgaan DLG uit te voeren in het kader van de Europese regelgeving) en een maximumvariant (zoveel mogelijk door het betaalorgaan DLG uitgevoerd rekening houdend met de nationale beslissing dat de beschikkingsbevoegdheid bij de provincies ligt) te onderkennen. Het betaalorgaan DLG toetst alle beschikkingen op EU-conformiteit voorafgaand aan de beschikking of betaling. Het betaalorgaan DLG voert de betalingen uit, registreert de betalingen en declareert gelden bij de financierende partijen.

5 Naleving van de erkenningscriteria

Dit onderdeel geeft aan wat de huidige situatie op erkenningsgebied is, en bevat de basisgegevens voor de algemene beoordeling van het systeem voor interne controle en voor onze beoordeling met betrekking tot de naleving door het betaalorgaan van de erkenningscriteria per procedure/component zoals vermeld in de matrices IV en V. Wij hebben de naleving van de erkenningscriteria beoordeeld met gebruikmaking van de waarderingscijfers "1"- "5". Onze beoordeling is weergegeven in het vorenstaande punt 1.4.1.

5.1 Situatie op erkenningsgebied bij het betaalorgaan

Het betaalorgaan DLG is op 16-10-2006 door FEZ erkend voor alle activiteiten in ELFPO verband.

5.2 Met het oog op de erkenning opgezette procedures - Controleactiviteiten

Wat de controleactiviteiten betreft, hebben wij ter bevestiging van de juistheid van onze beoordeling van de met het oog op de erkenning opgezette procedures proceduretests uitgevoerd zoals voorgesteld in richtsnoer nr. 3: "Strategie voor de accountantscontrole".

5.2.1 Controleactiviteiten: Opdrachtgeving tot betaling - Administratieve controles

5.2.1.1 Te controleren aspecten

Bij de beoordeling van het proces van opdrachtgeving tot betaling hebben wij getoetst of de administratieve procedures bij het betaalorgaan DLG en bij DB DR voldoen aan de onder punt 2, onder A, van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006 gestelde voorwaarden.

5.2.1.2 Verrichte werkzaamheden

Wij hebben de procedures voor de opdrachtgeving tot betaling getoetst door het uitvoeren van (dual purpose) proceduretests. Aangezien DLG nog geen betalingen heeft verricht in het kader van POP 2 hebben wij geen proceduretoetsen voor deze populatie verricht. Wel hebben wij onderzoek verricht naar de opzet van de procedures binnen DLG ten aanzien van de administratieve controles.

Overeenkomstig de door ons in hoofdstuk 2 uiteen gezette controlestrategie, hebben wij voor de twee populaties bij DB DR proceduretests uitgevoerd. In onderstaande tabel zijn de aantallen van de uitgevoerde proceduretests opgenomen. Daarnaast hebben wij beoordeeld of DB DR via haar interne checklisten toetst op de aspecten zoals deze zijn opgenomen in de regelgeving.

Door de certificeerder uitgevoerde proceduretests

Populatie	DB DR	DLG BO
GBCS- DB DR	10	Nvt
Niet GBCS DB DR	16	Nvt
Niet GBCS- DLG BO	nvt	0

5.2.1.3 Bevindingen

DLG

De controlememoranda, de 'landelijke' betaalorgaanprocedures en de provinciale regelingen zijn nog niet definitief vastgesteld. Bij het toetsen van de aanvraag aan de gemeenschapsvoorschriften hebben de regio's gebruik gemaakt van tijdelijke procedures en formulierensets, gebaseerd op de

procedure, formulierensets en ervaringen uit POP1-periode. De checklisten zijn nog algemeen van aard en de gestarte toetsprocedure voor de EU-conformiteit is daarom nog niet afgerond. Het betaalorgaan DLG heeft besloten om tot die tijd geen definitieve verplichtingen aan te gaan en de beschikkingen en eventuele betalingen onder voorbehoud uit te voeren.

In 2008 worden de checklisten nader uitgewerkt per maatregel op basis van de dan beschikbare controlememoranda. Daarna zal het vervolg van de EU-conformiteitstoets plaatsvinden en de voorlopige beschikkingen definitief worden gemaakt.

In 2007 zijn de aanvragen in dezelfde organisatorische setting behandeld als in voorgaande jaren. Voor zover de nieuwe positie van het betaalorgaan DLG binnen de totale organisatie DLG nog niet is ingevoerd heeft het betaalorgaan de procedure ingesteld dat er een onafhankelijke toets van CBB (DLG BO) op de EU-conformiteit wordt uitgevoerd bovenop de toets van de betaalorgaancoördinator. Het is niet altijd mogelijk vast te stellen of deze tweede toets heeft plaatsgevonden of dat wordt afgeweken van het oordeel van de tweede toets zonder dat controlebaar is op basis waarvan. Dit geldt niet alleen voor de nieuwe aanvragen maar ook voor de nabetalingen.

DR

Per 1 januari 2007 hebben ingrijpende wijzigingen plaatsgevonden in de Europese en nationale bepalingen.

Genoemd worden:

- Wijzigingen van relevante verordeningen van de Europese commissie;
- Invoering van het ELFPO (de declaratie van de programma uitgaven van de SAN komen ten laste van dit nieuwe fonds.
- Invoering van het ILG en de WILG (het Rijk stelt middelen aan de provincies ter beschikking om de doelen in het landelijk gebied te realiseren)
- De SAN is per 1 januari 2007 een provinciale regeling geworden.
- DLG is betaalorgaan geworden ten aanzien van uitvoering subsidieregelingen producenten (POP).

Bovenstaande wijzigingen zijn verwerkt in de interne instructies van DB DR.

De instructies zijn opgezet per deelgebied. Een deel van de uit te voeren administratieve controles zijn geprogrammeerd binnen het systeem RABBIT. Een overzicht van deze ingebouwde controles ontbreekt binnen BOR van DB DR.

De instructies moeten logisch zijn opgebouwd, voldoende duidelijk en dusdanig zijn opgesteld voor de gebruikers. Dit is nog niet altijd het geval.

5.1.2.4 Oordeel

De administratieve controles ten aanzien van de beoordeling van de aanvragen dienen op onderdelen verder te worden uitgewerkt.

5.1.2.5 Aanbeveling

Wij hebben geen belangrijke of zeer belangrijke aanbevelingen gedaan. Voor de aandachtpunten verwijzen wij naar de hierboven gerapporteerde bevindingen.

5.2.2 Controleactiviteiten: Opdrachtgeving tot betaling – Controles te plaatse

In hoofdstuk 4.3 is de delegatie van taken, waaronder controles ter plaatse (= fysieke inspecties) door de AID en DLG Uitvoering reeds toegelicht. In dit hoofdstuk besteden wij aandacht aan

kwaliteit en uitkomsten van het toezicht van het betaalorgaan op de gedelegeerde taken aan deze technische diensten. Aangezien bij het betaalorgaan DLG alleen nabetalingen zijn verricht met betrekking tot de periode POP 1, zijn er voor het betaalorgaan DLG in 2007 geen controles ter plaatse verricht met betrekking tot projecten POP2. Deze paragraaf richt zich vooral op de uitgevoerde controles ter plaatse bij DB DR.

5.2.2.1 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig punt 2 onder A van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006.

5.2.2.2 Verrichte werkzaamheden

Wij hebben bij de BOR en de BOW van DB DR het proces met betrekking tot de uitvoering en afwikkeling van de controles ter plaatse onderzocht. Daarnaast hebben wij een review verricht op de werkzaamheden van de IAD ten aanzien van de controle op de kwaliteit van de werkzaamheden van de technische diensten.

5.2.2.3 Bevindingen

Selectie van de te controleren dossiers

Binnen het proces van DB DR wordt per regeling een risicoanalyse opgemaakt voor de trekking van de te controleren aanvragen.

Bij de regeling SAN waren voor 2007 grote achterstanden bij het verwerken van de resultaten van uitgevoerde controles ter plaatse. In de risicoanalyse voor de selectie van de te controleren aanvragen in 2007 zijn de resultaten 2006 niet meegenomen.

De uitvoering van de steekproeftrekking is een complexe procedure die grotendeels door auditsoftware wordt ondersteund. DB DR heeft de kennis van deze trekking niet breed binnen de organisatie belegd. Doordat de selectie pas in maart is verricht wordt een piekperiode voor de uitvoering van de controle veroorzaakt.

Uitvoering van fysieke controles

Kwaliteitsborging AID

De afspraken over de planning en uitvoering van controles ter plaatse door de AID zijn vastgelegd in de managementafpraak DR-AID. Conform deze afspraak rapporteert de AID jaarlijks in haar Beheersverslag over het kwaliteitsborgingssysteem, de omvang van de uitgevoerde controles ter plaatse en de vastgestelde onregelmatigheden. Dit beheersverslag bevat tevens een managementverklaring van de directeur van de AID. Het beheersverslag van de AID over het ELFPO jaar 2007 is op 29-11-2007 opgeleverd.

Bureau Auditing van de AID verstrekt een mededeling bij het Beheersverslag. Bureau Auditing is van oordeel dat het verificatieproces voldoende wordt beheerst en de vermelde aantallen van de uitgevoerde controles en onregelmatigheden in overeenstemming zijn met de administratie van de AID.

De werkzaamheden van Bureau Auditing bestaan uit diverse audits gericht op het beoordelen van onderdelen van het kwaliteitsborgingsstelsel. Op basis van een risicoanalyse hebben zij circa 30 controles ter plaatse bijgewoond. Hierbij beoordelen zij de werkzaamheden die de AID controleurs uitvoeren. Aandachtspunten hierbij zijn: kennis en ervaring van de controleur, gebruik van instructies en vragenlijsten, controlemethode, vastlegging van controleresultaten, opstellen en registreren van controlerapporten.

De IAD van DB DR voert in opdracht van de directeur van DB DR toezichtswerkzaamheden uit. De IAD heeft een review uitgevoerd op de werkzaamheden van het Bureau Auditing. Wij hebben kennis genomen van het verslag van deze review. De reviewers adviseren Bureau Auditing een risicoanalyse aan het auditplan toe te voegen en de controleaanpak meer te richten op het systeem van interne controle van de AID.

Kwaliteitsborging DLG

De afspraken over de planning en uitvoering van controles ter plaatse door DLG Uitvoering zijn vastgelegd in de managementafpraak DR-DLG. Conform deze afspraak rapporteert DLG jaarlijks in haar Beheersverslag over het kwaliteitsborgingssysteem binnen DLG. Het beheersverslag van DLG over het ELFPO jaar 2007 is nog niet ontvangen. Het beheersverslag over 2006 is op 20-09-2007 opgeleverd.

Afdeling Concern Audit van DLG verstrekt een mededeling bij het Beheersverslag. CA is van oordeel dat het verificatieproces voldoende wordt beheerst.

De werkzaamheden van CA bestaan uit diverse audits gericht op het beoordelen van onderdelen van het kwaliteitsborgingssysteem. Op basis van een risicoanalyse hebben zij een aantal controles ter plaatse bijgewoond. Hierbij beoordelen zij de werkzaamheden die de DLG controleurs uitvoeren. Hierbij is aandacht besteed aan: kennis en ervaring van de controleur, gebruik van instructies en vragenlijsten, controlemethode, vastlegging van controleresultaten, opstellen en registreren van controlerapporten.

Afwikkeling rapporten controles ter plaatse

Met betrekking tot de SAN waren er in het verleden grote achterstanden ten aanzien van de afwikkeling van de controlerapporten van de uitgevoerde controles ter plaatse. Gedurende 2007 is veel werk verricht om de achterstanden in te halen. DB DR meldt in december 2007 dat alle achterstanden zijn verwerkt. De desbetreffende aanvragen zijn in 2007 betaald voordat de rapporten waren verwerkt. Dit heeft geleid tot het opboeken van vele vorderingen in 2007. De laatste achterstanden zijn verwerkt in het begrotingsjaar 2008. De hieruit ontstane vorderingen zijn niet verwerkt in de vorderingen tabellen. Zie verder hoofdstuk 7.

Door onzorgvuldigheden in het registreren van de uitgevoerde controles in RABBIT geeft de query, die gebruikt wordt voor de voortgangsrapportage van de controles, geen juist beeld.

Uitbreiding controle binnen het jaar

Op basis van de resultaten van de fysieke controles dient de mogelijkheid te bestaan om de controle gedurende de uitvoeringsperiode eventueel uit te breiden. Mede door de achterstanden in de verwerking van de rapporten in 2007 is DB DR niet in de gelegenheid geweest de controles uit te breiden. De achterstanden zijn inmiddels weggewerkt. Echter om fysieke controles uit te breiden op grond van de bevindingen vereist dat strakke afspraken met de controlerende dienst omtrent de tijdstippen waarop bepaalde pakketten dienen te worden gecontroleerd en de tijdsspanne waarin hierover moet worden gerapporteerd. Daarnaast dienen ook de ontvangen rapporten tijdig te worden afgehandeld teneinde uitbreiding van de controle (nog) mogelijk te maken.

5.2.2.4 Aanbeveling

Wij hebben geen belangrijke of zeer belangrijke aanbevelingen gedaan. Voor de aandachtspunten verwijzen wij naar de hierboven gerapporteerde bevindingen.

5.2.3 Controleactiviteiten: Betalingsprocedures

5.2.3.1 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig punt 2 onder B van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006.

5.2.3.2 Verrichte werkzaamheden

Binnen het betaalproces dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de uitvoering van de regelingen van DB DR en de uitvoering bij het betaalorgaan DLG.

De 8 betalingen verricht door het betaalorgaan DLG zijn gecontroleerd tot en met het vaststellen dat aan de juiste begunstigde is betaald.

Voor de controle van de betalingsorganisatie bij DB DR verwijzen wij naar het rapport ELGF 2007 TRCAD/2008/55

Onderzoek Secure FTP

Het maken en versturen van betaalopdrachten heeft een hoog risicoprofiel. Dat betekent dat mogelijke risico's in kaart moeten zijn gebracht en dat er voldoende maatregelen moeten zijn getroffen om deze risico's te beheersen. De directeur Financieel Economische Zaken (FEZ), heeft mede namens de directeurs van de het betaalorgaan DLG, de DB DR en de Dienst ICT Uitvoering (DICTU), de Auditdienst (AD) opdracht gegeven in samenwerking met de Interne Auditdienst van DB DR en Concern Audit van het betaalorgaan DLG een onderzoek uit te voeren naar het betaalproces.

Het onderzoek heeft zich gericht op het maken en versturen van betaalopdrachten naar Equens, de instelling die namens de bankinstellingen zorgt voor het overboeken van bedragen tussen bankinstellingen. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van het elektronische betaalpakket Secure FTP (SFTP). Dit is een hulpmiddel om betaalbestanden beveiligd over het LNV-netwerk, via de LNV-firewall en het internet te versturen, waarbij gebruik wordt gemaakt van een elektronische handtekening. Het LNV-netwerk en de LNV-firewall worden beheerd door de DICTU.

Het onderzoek heeft als doel gehad vast te stellen of het betalingsproces binnen het betaalorgaan DLG en DB DR, ondersteund door SFTP en de inrichting bij DICTU een betrouwbare verwerking van betaalbestanden en retourinformatie waarborgt. Het onderzoek heeft zich gericht op de opzet en bestaan van het stelsel van beheersmaatregelen rond SFTP zowel in de gebruikersorganisaties van DLG en DB DR als bij de verwerkingsorganisatie DICTU.

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode juni – oktober 2007.

Het betaalorgaan DLG, DB DR en DICTU hebben een dusdanige combinatie van technische middelen en procedures opgezet dat ongewenste situaties in het betalingsproces worden voorkomen. Deze combinatie komt tegemoet aan de te stellen eisen aan de technische hulpmiddelen en processen.

5.2.3.4 Bevindingen

Bij de DB DR is geen uniforme inrichting inzake de van toepassing zijnde procedures en richtlijnen voor het decentrale betaalproces binnen de Backoffices, afgezien van het feit dat het opdracht geven tot betaling bij de Teams Uitvoering is belegd en het autoriseren bij een van de uitvoering onafhankelijke functionaris en dat de uiteindelijke betaling altijd centraal geschiedt op basis van een geautoriseerd proces-verbaal (PV). Betalingen moeten bovendien altijd vooraf door het betaalorgaan DLG via een fax worden geautoriseerd voordat deze kunnen plaatsvinden.

5.2.3.4 Beoordeling

Het betalingsproces voldoet aan de gestelde eisen.

5.2.3.5 Aanbeveling

Wij hebben geen belangrijke of zeer belangrijke aanbevelingen gedaan. Voor de aandachtspunten verwijzen wij naar de hierboven gerapporteerde bevindingen.

5.2.4 Controleactiviteiten: Boekhoudprocedures

5.2.4.1 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig punt 2 onder C van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006.

5.2.4.2 Verrichte werkzaamheden (per populatie – GBCS en geen GBCS)

Wij hebben de boekhoudprocedures onderzocht bij het betaalorgaan DLG alsmede bij DB DR. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van de werkzaamheden van CA (DLG) en de IAD (DB DR).

5.2.4.3 Bevindingen

DLG

Ten aanzien van de 8 betalingen zijn er geen bevindingen. In 2007 is een nieuwe update van het registratiesysteem SAS in gebruik genomen voor de registratie van de POP projecten. CA heeft een systeem audit uitgevoerd op dit systeem. In februari 2008 zal een evaluatie plaatsvinden om enkele processen te verbeteren. Dit betreft vooral het aanpassen van beschrijvingen.

DB DR

Mede naar aanleiding van de wijze van totstandkoming van de jaaraangifte EOGFL 2006 heeft DB DR in 2007 maatregelen getroffen om dit proces te verbeteren, zoals:

- nog meer sturen op proces, zoals reeds in 2006 in gang gezet;
- verbeteren van documenteren van verrichte werkzaamheden;
- instellen van verbijzonderde interne controle (review) binnen DC/FA Centraal op de aspecten planning en kwaliteit.

Wij constateren dat het proces van totstandkoming nog voor verdere verbetering vatbaar is. Het proces van totstandkoming van de jaaraangifte incl. X-tabellen is een bewerkelijk proces dat veel aandacht vraagt met name omdat de totstandkoming grotendeels handmatig (m.b.v. Excel-spreadsheets) en niet geautomatiseerd plaatsvindt.

Wij benadrukken derhalve het belang van het, nog meer dan tot dusverre, voldoende beheersen en ook prioriteren van het proces van afsluitingen, tussentijds als ultimo boekjaar, zowel vanuit oogpunt van timing als kwaliteit.

Verdere verbetering is nog wenselijk ten aanzien van het documenteren van met name uitgevoerde logische en verbandscontroles door de in 2007 nieuw gecreëerde verbijzonderde IC-functie binnen DC.

5.2.4.4 Beoordeling

Ten aanzien van de door uitgevoerde *procesgerichte* werkzaamheden signaleren wij verbeterpunten, zoals:

- verbeteren van het reguliere proces van verantwoord en opdat incidenten gedurende het jaar, die niet ook in het jaar (geheel) worden opgelost, het proces van oplevering Jaaraangifte vertragen (zoals de VERA DR problematiek in Backoffice West (zie paragraaf 3.1.3) en de foutieve verdeling van cofinanciering in Backoffice Roermond (zie paragraaf 6.2.4));
- uitvoeren van proefafsluitingen gedurende het jaar, zodat mogelijke knelpunten eerder zichtbaar worden en het voor IAD DB DR ook mogelijk wordt haar werkzaamheden te dynamiseren, waardoor zowel voor DB DR in de lijn als voor IAD DB DR onnodig hoge piekbelastingen worden voorkomen;
- Verder documenteren van uitgevoerde werkzaamheden opdat deze werkzaamheden voor anderen (verbijzonderde IC, IAD DB DR, AD LNV) achteraf beter navolgbaar zijn. Het gaat dan om inzichtelijk maken van welke werkzaamheden, aan de hand van welke documentatie zijn uitgevoerd, de bevindingen en conclusies daarbij, de follow up of correctie van signaleringen in relatie tot de definitieve Jaaraangifte. Dit voorkomt dat onnodig werkzaamheden door anderen moeten worden herhaald;
- Beter documenteren van aanwezige kennis in de organisatie en breder inzetten van deze kennis over verschillende medewerkers in de organisatie.

5.2.4.5 Aanbeveling

Belangrijke aanbeveling. Wij adviseren DB DR haar boekhoudkundige procedures te verbeteren door:

- Het beter documenteren van aanwezige kennis in de organisatie en breder inzetten van deze kennis over verschillende medewerkers;
- De administratie zodanig in te richten dat deze alle relevante op te leveren informatie bevat;
- Het beter documenteren van uitgevoerde werkzaamheden;
- Het tussentijds uitvoeren van proefafsluitingen met de daarbij behorende controles;
- Het duidelijk sturing geven door het management op signalen afkomstig van IC of IAD.

5.3 Andere voor de erkenning relevante componenten

Wij hebben ter bevestiging van de juistheid van onze beoordeling van de andere voor de erkenning relevante componenten in het licht van de te controleren aspecten (bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006) evaluaties/tests uitgevoerd om ons ervan te vergewissen of het betaalgang aan de criteria voldeed.

5.3.1 Interne opzet: Organisatiestructuur

5.3.1.1 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig punt 1, onder A van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006.

5.3.1.2 Verrichte werkzaamheden

Wij hebben de organisatiestructuur van het betaalorgaan DLG onderzocht.

5.3.1.3 Bevindingen

Het betaalorgaan DLG heeft per 1 januari 2008 een duidelijk zelfstandige positie gekregen binnen de totale organisatie DLG. De uitvoering van As 3 van POP2 wordt verricht door het betaalorgaan DLG. Voor de uitvoering van As 1 en As 2 van POP2 heeft het betaalorgaan DLG DR als delegated body ingezet. DR is zelfstandig betaalorgaan voor het ELGF.

5.3.1.4 Beoordeling

De organisatie is ingericht conform punt 1 onder A van bijlage I Verordening (EG) nr. 885/2006.

5.3.1.5 Aanbeveling

Wij hebben geen belangrijke of zeer belangrijke aanbevelingen gedaan. Voor de aandachtpunten verwijzen wij naar de hierboven gerapporteerde bevindingen.

5.3.2 Interne opzet: Niveau van de personele middelen

5.3.2.1 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig punt 1, onder B van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006.

5.3.2.2 Verrichte werkzaamheden

Wij hebben het "niveau van de personele middelen" bij het betaalorgaan DLG onderzocht.

5.3.2.3 Bevindingen

Het betaalorgaan DLG geeft veel aandacht aan de ontwikkeling van haar personeel. Mandaten van medewerkers zijn duidelijk vastgelegd. Bij DB DR zijn in 2007 een aantal wijzigingen geweest van belangrijke functionarissen. Het beter documenteren van aanwezige kennis in de organisatie en breder inzetten van deze kennis over verschillende medewerkers is hierbij een aandachtspunt.

5.3.2.4 Beoordeling

De organisatie is ingericht conform punt 1 onder B van bijlage I Verordening (EG) nr. 885/2006.

5.3.2.5 Aanbeveling

Wij hebben geen belangrijke of zeer belangrijke aanbevelingen gedaan. Voor de aandachtpunten verwijzen wij naar de hierboven gerapporteerde bevindingen.

5.3.3 Interne opzet: Delegatie

5.3.3.1 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig punt 1, onder C van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006 en punt 5.1 van richtsnoer nr. 2 – "Erkenning".

5.3.3.2 Verrichte werkzaamheden

Wij hebben het component "delegatie" bij het betaalorgaan DLG onderzocht.

5.3.3.3 Bevindingen

Voor de uitvoering van As 1 en As 2 van POP2 heeft het betaalorgaan DLG taken gedelegeerd aan DB DR.

Ten aanzien van het verrichten van controles ter plaatse zijn taken gedelegeerd aan de technische diensten AID (door DB DR) en DLG Uitvoering (door DB DR en DLG BO).

5.3.3.4 Beoordeling

De gedelegeerde taken zijn ingericht overeenkomstig punt 1, onder C van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006 en punt 5.1 van richtsnoer nr. 2 – "Erkenning". De contracten worden voor 2008 op enkele kleine aspecten aangepast.

5.3.3.5 Aanbeveling

Wij hebben geen belangrijke of zeer belangrijke aanbevelingen gedaan. Voor de aandachtspunten verwijzen wij naar de hierboven gerapporteerde bevindingen.

5.3.4 Informatie en communicatie: Communicatie

5.3.4.1 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig punt 3, onder A, van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006.

5.3.4.2 Verrichte werkzaamheden

Wij hebben de procedures onderzocht die ervoor zorgen elke wijziging van de communautaire verordeningen, met name wat de geldende steunbedragen betreft, wordt genoteerd en dat de instructies, databases en checklists tijdig worden geactualiseerd.

5.3.4.3 Bevindingen

Het betaalorgaan DLG werkt momenteel aan de verdere actualisatie van haar checklisten met betrekking tot de POP projecten. Ten aanzien van deze projecten zijn nog geen betalingen verricht.

Binnen DB DR zijn procedures aanwezig die zorg dragen voor actuele checklisten. Per regeling zijn deze checklisten aanwezig. Wijzigingen in steunbedragen bij de regeling SAN worden in het laatste jaar van de verplichting (6 jarige overeenkomst) met de aanvrager verrekend.

Met betrekking tot de niet regelingspecifieke wetgeving, zoals de declaratie, kan dit proces worden verbeterd.

5.3.4.4 Beoordeling

Wij hebben geen specifieke bevindingen.

5.3.4.5 Aanbeveling

Wij hebben geen belangrijke of zeer belangrijke aanbevelingen gedaan. Voor de aandachtspunten verwijzen wij naar de hierboven gerapporteerde bevindingen.

5.3.5 Beveiliging van informatiesystemen

5.3.5.1 Gecontroleerde aspecten

In deze paragraaf wordt de stand van zaken informatiebeveiliging weergegeven bij het betaalorgaan DLG. Wij hebben de controle verricht overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EG) nr. 885/2006 en punt 3 onder B van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006. Nederland heeft voor de beveiliging van de informatiesystemen van de betaalorganen gekozen voor de 'Code voor informatiebeveiliging' (NEN-ISO/IEC 17799: 2005).

Het betaalorgaan DLG dient conform LNV beleid een belangrijk deel van de informatiebeveiligingsmaatregelen te beleggen bij de ICT-ontwikkelings- en beheerorganisatie DICTU. DICTU is een onderdeel van LNV. De status van de informatiebeveiligingsmaatregelen bij DICTU is meegenomen in de beoordeling van de status van DLG. De afspraken tussen DLG en DICTU liggen vast in het Service Level Agreement. Daarnaast heeft DB DR met DICTU afspraken gemaakt over de door DB DR gedelegeerde taken aan DICTU. DB DR voert de regelingen van As 1 en As 2 uit. DB DR maakt ook hierbij gebruik van DICTU. Voor ons onderzoek bij DB DR verwijzen wij naar ons rapport TRCAD/2008/55.

5.3.5.2 Verrichte werkzaamheden

Wij hebben een onderzoek uitgevoerd bij het betaalorgaan DLG en DICTU naar de mate waarin maatregelen zijn getroffen om de informatiesystemen te beveiligen. Hierna zijn kort de onderzoeksstappen weergegeven:

- Het betaalorgaan DLG heeft een integrale risicoanalyse (Afhankelijkheids- en Kwetsbaarheidsanalyse) uitgevoerd. Deze A&K analyse heeft per organisatie een overzicht opgeleverd van de te treffen maatregelen voor de beveiliging van de informatiesystemen. De beoordeling van het totstandkomingsproces van de risicoanalyses is meegenomen in dit onderzoek.
- De Code voor informatiebeveiliging bestaat uit 11 hoofdstukken met beheersmaatregelen, die zijn ingedeeld in 133 paragrafen. Elke paragraaf bestaat uit een set van maatregelen. Het betaalorgaan DLG en DICTU hebben per maatregel de status aangegeven. Om de juistheid van de opgeleverde statusoverzichten te beoordelen hebben wij voor 27 paragrafen en de hierbij behorende maatregelen (verdeeld over de 11 hoofdstukken) vastgesteld of de aangegeven status overeenkomt met de werkelijkheid.
- Na de juistheid van de statusoverzichten te hebben vastgesteld, hebben wij de statusoverzichten als uitgangspunt gebruikt voor het bepalen van de scores per paragraaf.
- Wij hebben aan iedere paragraaf een gewicht toegekend, omdat niet iedere paragraaf van de Code voor informatiebeveiliging even zwaarwegend is.
- Op grond van de status en de weging per paragraaf hebben wij voor ieder hoofdstuk van de Code voor Informatiebeveiliging een score bepaald. Bij het bepalen van de score hebben wij gebruik gemaakt van het scoringsmodel van de Europese Commissie (Capability Maturity Model).

5.3.5.3 Bevindingen

Verrichte werkzaamheden door DLG

Het betaalorgaan DLG heeft op basis van een risicoanalyse conform de Code (Afhankelijkheids- en Kwetsbaarheidsanalyse "A&K analyse") en met behulp van de CRAMM-methode (Capability Risk Analysis and Management Method) geïnventariseerd welke informatiebeveiligingsmaatregelen reeds zijn geïmplementeerd, deels zijn geïmplementeerd of nog moeten worden geïmplementeerd. Voor het deel van de maatregelen dat nog ingevoerd moet worden, zijn implementatieplannen opgesteld. Tevens zijn acties uitgevoerd om het bewustzijn inzake informatiebeveiliging bij de medewerkers te vergroten.

Uitkomsten van ons onderzoek

Onderstaand zijn de resultaten van ons onderzoek weergegeven. Voor ieder aspect is per hoofdstuk de score vermeld op een schaal van 0 tot en met 5⁶. De verklaring van de scores is als volgt:

- 0: onbestaand
- 1: initieel/ad hoc
- 2: herhaalbaar maar intuïtief
- 3: gedefinieerd proces
- 4: beheerst en meetbaar
- 5: geoptimaliseerd

De score geeft het volwassenheidsniveau aan van de stand van zaken van informatiebeveiliging gebaseerd op de invulling en het ambitieniveau van het betaalorgaan DLG en DICTU. Een directe relatie tussen de scores en de risico's voor de EU-declaratie is niet op voorhand te leggen.

Hfd st	Code voor informatiebeveiliging	Score per hoofdstuk	Score per aspect			
			Onderkenning en communicatie	Beleid	Implementatie	Metten en bijstellen
5	Beveiligingsbeleid	4	4	4	4	4
6	Organisatie van informatiebeveiliging	2	4	4	3	2
7	Beheer van bedrijfsmiddelen	3	4	4	3	3
8	Beveiligingseisen ten aanzien van personeel	2	4	4	3	2
9	Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving	3	4	4	3	4
10	Beheer van communicatie- en bedieningsprocessen	2	4	4	3	2
11	Toegangsbeveiliging	3	4	4	3	3
12	Verwerving, ontwikkeling en onderhoud van informatiesystemen	3	4	4	3	3
13	Beheer van beveiligingsincidenten	2	4	4	3	2
14	Bedrijfscontinuïteitsbeheer	2	4	4	2	2
15	Naleving	3	4	4	3	3

⁶ Conform bijlage bij Richtsnoeren voor de beveiliging van de informatiesystemen bij de betaalorganen (AGRI 2004-60334-01-00 d.d. 15-10-2004)

De uiteindelijke score per hoofdstuk is de laagste score van de vier aspecten⁷.

Totaalbeeld

Het betaalorgaan DLG heeft in 2007 veel aan informatiebeveiliging gedaan. Dat blijkt uit de hierboven weergegeven score. Meer dan de helft van de te beoordelen onderdelen krijgt de kwalificatie "Beheerst en meetbaar". Dit betreft vooral de aspecten "Onderkenning en communicatie" en "Beleid". Op alle relevante niveaus bestaat inzicht in het probleem en zijn acties uitgezet. Er is aandacht voor risicobeheer en er bestaat een duidelijk beleid.

De implementatie van maatregelen is nog niet geheel afgerond. Voor de nog in te voeren maatregelen beschikken het betaalorgaan DLG en DICTU over een implementatieplan. Binnen het aspect "Implementatie" krijgen veel hoofdstukken de kwalificatie "Beheerst en meetbaar" of "Gedefinieerd proces". De meeste nog te implementeren maatregelen hebben betrekking op Verwerving, ontwikkeling en onderhoud van informatiesystemen, Bedrijfscontinuïteitsbeheer en het aspect "Meten en bijstellen". Onder "Meten en bijstellen" wordt verstaan het meten van de effectiviteit van het beleid en van de bijbehorende processen en op basis daarvan verbeteringen aanbrengen.

Bevindingen per hoofdstuk van de Code voor informatiebeveiliging

Hierna zijn de belangrijkste bevindingen per hoofdstuk weergegeven.

Beveiligingsbeleid

Het informatiebeveiligingsbeleid is goedgekeurd en wordt periodiek beoordeeld en aangepast.

Organisatie van informatiebeveiliging

De beveiliging van de informatie en IT-voorzieningen van de organisatie waartoe externe partijen toegang hebben of die door externe partijen worden verwerkt of beheerd, verdient nog verbetering.

Met name in contracten met derden en bij het verlenen van toegangsrechten aan derden wordt nog niet voldoende aandacht besteed aan beveiligingsaspecten. Informatiebeveiliging dient nog een structureel onderdeel uit te maken van de planning & controlcyclus.

Beheer van bedrijfsmiddelen

Voor zover de classificatie departementaal vertrouwelijk en hoger is, dienen nog procedures ontwikkeld en geïmplementeerd te worden voor het labelen en verwerken van deze informatie. Overigens komt de classificatie departementaal vertrouwelijk niet of slechts incidenteel voor.

Beveiligingseisen ten aanzien van personeel

In functiebeschrijvingen, contracten e.d. dient meer aandacht te zijn voor speciale eisen van informatiebeveiliging. Tevens dient bij wijziging of beëindiging van het dienstverband meer aandacht te worden besteed aan het tijdig retourneren van bedrijfsmiddelen, het blokkeren van toegangsrechten en het innemen van pasjes en sleutels conform de procedures. Het tijdig beoordelen van de naleving van deze procedures is nog niet voldoende en dient opgenomen te worden in de planning & controlcyclus.

Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving

De maatregelen voor de fysieke beveiliging zijn nog niet op alle locaties volledig geïmplementeerd.

⁷ Conform bijlage bij Richtsnoeren voor de beveiliging van de informatiesystemen bij de betaalorganen (AGRI 2004-60334-01-00 d.d. 15-10-2004)

Beheer van communicatie- en bedieningsprocessen

Het zorgen dat beheerders niet meer bevoegdheden hebben dan strikt noodzakelijk, verdient meer aandacht. Er zijn nog niet voldoende maatregelen getroffen om de activiteiten van gebruikers, uitzonderingen en informatiebeveiligingsgebeurtenissen te loggen, deze logbestanden te beoordelen en de loginformatie te beschermen.

Toegangsbeveiliging

De beoordeling van speciale bevoegdheden verdient meer aandacht. De maatregelen voor beheer op afstand zijn nog niet geheel op orde. De scheiding in het interne netwerk is niet aanwezig; servers zijn niet in aparte subnetten geplaatst. De toegang tot informatie en functies van toepassingssystemen kan worden verbeterd.

Verwerving, ontwikkeling en onderhoud van informatiesystemen

DLG beheert haar (software)configuratiemanagement. Eerdere versies van de (toepassings)programmatuur worden bewaard (backups), een auditlog van alle upgrades wordt bijgehouden en de blijvende integriteit van programmatuur wordt gecontroleerd en bewaakt in ontwikkel, test en productieomgeving (MD checksums met behulp van applicatie OMA). Er zijn nog niet voldoende maatregelen beschreven en geïmplementeerd voor het gebruik van cryptografische technieken.

Het configuratiemanagement verdient verbetering door eerdere versies van de (toepassings)programmatuur te bewaren, een auditlog van alle upgrades bij te houden en de integriteit van programmatuur te controleren en te bewaken.

De beheersing van de uitbestede ontwikkeling van programmatuur is nog niet voldoende. Formele contracten waarin onder andere intellectueel eigendom, kwaliteitsaspecten, aansprakelijkheid, escrow en reviews zijn opgenomen, zijn niet altijd aanwezig.

Beheer van beveiligingsincidenten

De vastlegging van de uitvoering en afhandeling van beveiligingsincidenten is nog niet voldoende. Ook zijn logbestanden nog niet altijd veiliggesteld, sluiten de procedures niet aan op continuïteitsplannen en voorzien de procedures nog niet in een controle van alle mogelijkere wijze aangetaste systeemcomponenten.

Bedrijfscontinuïteitsbeheer

Het aspect informatiebeveiliging is nog niet voldoende opgenomen in het proces van bedrijfscontinuïteitsbeheer. Continuïteitsvoorzieningen zijn aanwezig, maar deze zijn niet gebaseerd op formeel goedgekeurde continuïteitsplannen. Het implementeren van procedures voor het opstellen, testen, onderhouden en het herbeoordelen van continuïteitsplannen is nog niet voldoende.

Naleving

De maatregelen voor de naleving van wettelijke eisen, het beveiligingsbeleid en de beveiligingsnormen zijn nog niet volledig geïmplementeerd. Aan het uitvoeren van audits van informatiesystemen dient meer aandacht besteed te worden.

5.3.5.4 Conclusie

Het betaalorgaan DLG heeft in 2007 veel aandacht gegeven aan informatiebeveiliging. Er is periodiek overleg tussen alle betrokken partijen. Een groot deel van de maatregelen is geheel of gedeeltelijk geïmplementeerd. De invoering van de resterende maatregelen is opgenomen in de meerjaren implementatieplannen (meerjaren investeringsplan van DICTU en het maatregelbeheersplan van het betaalorgaan DLG).

Onze gesignaleerde aandachtspunten zijn opgenomen in deze implementatieplannen. Een belangrijk aandachtsgebied hierbij is het creëren van voldoende budgettaire ruimte voor de

uitvoering van het implementatieplan (op basis van de prioriteitstelling van het betaalorgaan DLG) voor DICTU.

Ook bij DB DR is in 2007 veel aandacht gegeven aan informatiebeveiliging.

Voor de invoering van de resterende maatregelen zijn DICTU en DB DR in belangrijke mate verantwoordelijk.

5.3.5.5 Aanbeveling

Belangrijke aanbeveling: Wij adviseren de managementaandacht voor informatiebeveiliging te continueren en informatiebeveiliging inclusief de monitoring te integreren in de bedrijfsprocessen. Een belangrijk aandachtsgebied hierbij is het creëren van voldoende budgettaire ruimte voor de uitvoering van het implementatieplan (op basis van de prioriteitstelling van het betaalorgaan DLG) voor DICTU.

5.3.6 Monitoring: permanente monitoring via de activiteiten op het gebied van interne controle

5.3.6.1 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig punt 4, onder A, van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006.

5.3.6.2 Verrichte werkzaamheden

Wij onderzocht het betaalorgaan DLG en DB DR analyses verrichten ter beoordeling of de opgezette procedures een behoorlijke uitvoering van de verordeningen, richtsnoeren en procedures garanderen. En indien nodig deze analyses de aanzet geven tot systeemveranderingen om de controlesystemen in het algemeen te verbeteren.

5.3.6.3 Bevindingen

Het betaalorgaan DLG heeft bij de invoering van POP2 een onderzoek verricht om haar processen te optimaliseren. Het registratiesysteem SAS is aangepast en de procedures worden momenteel aangepast.

DB DR heeft een procedure die ervoor zorg draagt dat elke regeling jaarlijks wordt geëvalueerd. Wij hebben vastgesteld dat deze evaluatie in het afgelopen jaar niet bij alle regelingen is uitgevoerd.

Bij DB DR is binnen de afdeling Dienstcontrol een verbijzonderde afdeling interne controle in opbouw. De afdeling beschikt nog niet over een systematische controleaanpak waarbij voor de verschillende fasen van het bedrijfsprocesmodel en over de vestigingen heen controles en analyses worden uitgevoerd en aansluitingen worden gelegd en uitkomsten aan het hoofd van de afdeling Dienstcontrol worden gerapporteerd.

De ingezette technische diensten leveren elk jaar een beheersverslag over de uitgevoerde werkzaamheden. Wij hebben het beheersverslag van de AID (over 2006 en 2007) en van de technische dienst DLG (over 2006) beoordeeld.

5.3.6.4 Beoordeling

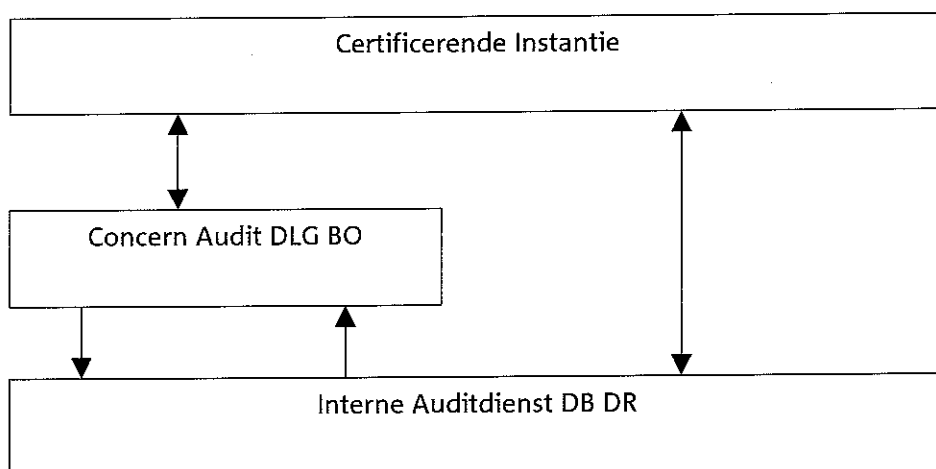
Het opbouwen van de verbijzonderde afdeling interne controle bij Dienstcontrol van DB DR behoeft de nodige aandacht.

5.3.6.5 Aanbeveling

Wij hebben geen belangrijke of zeer belangrijke aanbevelingen gedaan. Voor de aandachtspunten verwijzen wij naar de hierboven gerapporteerde bevindingen.

5.3.7 Monitoring: afzonderlijke evaluaties door CA en de IAD

In hoofdstuk 2.1 is aangegeven dat wij bij de uitvoering van de controle gebruik maken van de werkzaamheden die zijn verricht door andere accountants. Aan de hand van onderstaand schema zullen wij kort uiteenzetten in welke mate wij gebruik maken van deze werkzaamheden en op welke wijze wij invulling geven aan controlestandaard (ISA) 610.

In lijn met ISA 610 voeren wij een initiële beoordeling uit van de interne auditfunctie. Daarnaast beoordelen wij de toereikendheid van de controleprogramma's en de reikwijdte van de werkzaamheden. Voor zover wij gebruik (willen) maken van de werkzaamheden van de CA en de IAD reviewen wij deze werkzaamheden en herhalen deze incidenteel (reperformance). Op grond van onze initiële beoordeling zijn wij van mening dat wij gebruik kunnen maken van de werkzaamheden van de CA en IAD. Overigens dragen wij de volledige vaktechnische verantwoordelijkheid voor het geheel aan uitgevoerde werkzaamheden.

De CA is belast met het beoordelen van de werkzaamheden van de IAD van DB DR. CA bespreekt hiervoor de desbetreffende rapportages van de IAD en reviewt de hiervoor uitgevoerde werkzaamheden.

Een overzicht van de uitgebrachte rapporten en notities is opgenomen in bijlage 1.

Voor onze certificerende audit nemen wij kennis van de rapportages van CA en de IAD. Voor zover wij voor onze oordeelsvorming gebruik maken van deze rapportages reviewen wij de door de CA en de IAD verrichte werkzaamheden. Bij gegevensgerichte controles voeren wij een reperformance uit op de uitgevoerde werkzaamheden.

6 Resultaten van de gegevensgerichte werkzaamheden voor de onder het GBCS en de niet onder het GBCS vallende populatie

6.1 Inleiding

In dit onderdeel geven wij voor elk van de aan de accountantscontrole onderworpen populaties een beoordeling van de resultaten van de gegevensgerichte werkzaamheden. De daarmee verband houdende beoordeling van de fouten is opgenomen in het vorenstaande punt 1.4.2. Wij hebben de ELFPO declaratie in drie populaties onderverdeeld. In bijlage 6 zijn lijsten van alle aan een gegevensgerichte controle onderworpen posten opgenomen in het format zoals voorgesteld in richtsnoer nr. 5 over het modelrapport.

6.2 Controleresultaten voor de populatie van de onder het GBCS vallende ELFPO-regelingen bij DB DR

6.2.1 Algemeen

De uitgaven van de GBCS populatie betreffen € 15.584.887,19

De volgende regelingen maken deel uit van deze populatie:

- Subsidie Agrarisch Natuurbeheer (SAN)
- Subsidie Bos en Landbouwgronden (SBL)
- Subsidie Regeling Biologische Productiemethode (RSBP)
- Subsidie ter Stimulering van Biologische Productiemethoden (SSBP)

De door ons geselecteerde steekproef (187 transacties, waarvan 1 hoge waarde transactie) was gebaseerd op de kwartaaldeclaraties met betrekking tot deze regelingen.

6.2.2 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig richtsnoer nr. 3 over de strategie voor de accountantscontrole:

- *de aanvragen zijn verwerkt in overeenstemming met de schriftelijke instructies;*
- *de gegevens zijn correct in het computersysteem ingevoerd;*
- *de verwerking van de aanvraag is niet afgehandeld en de betaling heeft niet plaatsgevonden als de resultaten van de controles in het kader van de betaalbaarstelling geen positief resultaat hebben opgeleverd of nog niet definitief vaststaan;*
- *bij de verwerking van de aanvragen wordt (in voorkomend geval) rekening gehouden met de resultaten van de controles ter plaatse (of met andere bevindingen van bevoegde technische diensten);*
- *de betalingen zijn gedaan op basis van de desbetreffende aanspraken en er is voor gezorgd dat eventuele te veel betaalde bedragen zijn opgenomen in het debiteurenboek (volledigheid);*
- *de betaalde bedragen zijn correct berekend (te controleren door herhaling van de berekening);*
- *de betalingen zijn correct in de boekhouding vastgelegd en de ontvanger ervan was de juiste persoon;*
- *de vorderingen zijn geregistreerd met het oog op inning.*

6.2.3 Verrichte werkzaamheden

De steekproef op de betaalde GBCS regelingen is getrokken op basis van de Monetary Unit Sampling (MUS) methode. Op grond van de kwaliteit van de getroffen beheersmaatregelen, de interne controle en onze ervaringen in achterliggende jaren verwachten wij geen substantiële fouten in de steekproef. Om te voorkomen dat fractionele fouten reeds tot afkeuring van de steekproef zouden leiden, bouwen wij hiervoor bij de planning van de steekproef een buffer in. Dit doen wij door de controletolerantie (materialiteit) in de planningsfase niet op 2 % maar op 1,6 % van de geschatte uitgaven voor GBCS regelingen te stellen. De steekproef kent een betrouwbaarheid van 95 % en een verwachte fout van (nagenoeg) 0. De omvang van deze steekproef bedraagt 187 posten.

Een lijst van alle onderzochte posten is opgenomen in een bijlage 6a.

Het aantal getrokken posten is als volgt verdeeld:

Regeling	omvang	posten
SAN	14.532.753,00	174
SBL	743.090,50	9
RSBP	303.594,69	3
SSBP	5.449,00	1
		====
Totaal		187

De posten zijn gecontroleerd op de aspecten welke in paragraaf 6.2.2 zijn vermeld.

6.2.4 Bevindingen

De dossiercontrole van de regeling SBL leverde geen bijzonderheden op.

Op basis van de uitgevoerde gegevensgerichte werkzaamheden hebben wij de volgende bevindingen bij de SAN regeling:

Onjuiste berekening van het EU deel van de betaling

Bij een aantal transacties hebben wij geconstateerd dat de berekening van het gedeclareerde EU deel niet juist is. Uit een verdere analyse van deze transacties blijkt dat het betalingen betref van aanvragen waarvoor de bijdrage definitief is vastgesteld en waarbij de in het verleden gedane betalingen zijn geïndexeerd. Deze fout is structureel. De geconstateerde fouten zijn het gevolg van een onjuiste rekenwijze in RABBIT.

DB DR heeft alle definitief vastgestelde bijdragen op dit aspect gecontroleerd.

Alle fouten met een absoluut bedrag voor de ELFPO declaratie van € 88.887,49 zijn gecorrigeerd in de X tabel. Het gesaldeerde bedrag van deze fouten betref € 5.097,99. Dit bedrag is in de verschillenanalyse tussen de kwartaaldeclaraties en de jaaraangifte weergegeven.

Aangezien de geconstateerde fout ook van invloed is op betalingen in voorgaande begrotingsjaren is een gesaldeerd bedrag van € 35.575,56 gecorrigeerd in de ELGF declaratie.

Wij hebben vastgesteld dat de correcties juist zijn uitgevoerd. De op dit aspect geconstateerde fouten zijn niet meer aanwezig en zijn derhalve in de bijlage 6 niet als fout aangemerkt.

Doordat de berekeningswijze niet in het primaire systeem RABBIT wordt aangepast zal de structurele fout ook in het volgende begrotingsjaar van toepassing zijn.

Betalingen zijn verricht voordat de resultaten van controles ter plaatse zijn verwerkt

In ons certificerend audit rapport TRCAD/2007/139 met betrekking tot Dienst Regelingen over het begrotingsjaar 2006 hebben wij een C aanbeveling opgenomen ten aanzien van de voortgang van de verwerking van de rapporten fysieke controles. De genomen maatregelen bij de Backoffice Roermond hebben het effect gehad dat de achterstanden uit voorgaande jaren eind 2007 zijn ingelopen. Ook de controlerapporten over 2007 zijn in de loop van 2007 bijna in zijn geheel verwerkt.

Bij de SAN regeling vinden de betalingen grotendeels in het begin van het jaar plaats. Deze betalingen hebben betrekking op de prestatie die door de aanvrager is geleverd in het jaar ervoor. De betalingen hebben plaatsgevonden voordat het fysieke controle rapport van de desbetreffende aanvrager over 2006 (en indien van toepassing over voorgaande jaren) was verwerkt.

Tijdens onze controle hebben wij vastgesteld dat de eventuele noodzakelijke vordering in de loop van 2007 is ingesteld indien de betaling was verricht voordat de controle ter plaatse was afgewikkeld.

Wij hebben deze dossiers niet als fout meegenomen in de evaluatie van de steekproef maar wel als formele fout weergegeven in de bijlage 6a.

Als gevolg van deze inhaalslag zijn er na 15-10-2007 nog vorderingen opgelegd waarvan het eerste proces-verbaal is opgesteld vóór 15-10-2007. Deze vorderingen zouden volgens voorschriften van de EU (volgens document AGRI-2007-62817-03-0) in tabel 6 van het ELFPO of tabel 5 van het ELGF verantwoord moeten worden. De teammanager Fysieke Controles BOR van DB DR heeft een inschatting gemaakt van een bedrag van ongeveer € 70.000 aan bruto terugvorderingen. Het EU deel hiervan is ongeveer € 35.000 af te dragen aan het ELFPO.

Betaling op basis van grotere oppervlakte

Ten aanzien van één steekproefpost heeft DB DR bij twee beheerseenheden een grotere hoeveelheid uitbetaald dan op basis van de aanvraag mogelijk is. De desbetreffende steekproefpost (nr. 100) heeft hierdoor een foutpercentage van 0,36 %.

Voorschotten

Bij de controle is in vele gevallen gebleken dat de betaling van het voorschot SAN niet heeft plaats gevonden binnen 8 weken na het verstrijken van het einde van de beheerperiode van 12 maanden gerekend van de ingangsdatum van de looptijd van de aanvraag. In +/- 40 gevallen is dat voorgekomen. De oorzaak van te late betaling is veelal gelegen in de behandeling van meldingen ruige mest en de behandeling van rapporten fysieke controles.

Ten onrechte niet eindafgerekend

Van één aanvraag is om voor ons onduidelijke redenen geen beschikking subsidievaststelling opgesteld ondanks dat de 6 jarige beheertermijn is verstreken en de aanvrager een verzoek tot subsidievaststelling heeft ingediend. In feite zijn er 6 voorschotten verstrekt terwijl volgens de regeling SAN art 39 lid 3 slechts 5 voorschotten kunnen worden verstrekt. De organisatie heeft de aanvraag inmiddels afgerekend.

Registratie SSBP en RSBP in verplichtingen systeem

DB DR heeft in dit begrotingsjaar voor de registratie van verplichtingen een eigen versie van het verplichtingensysteem VERA in gebruik genomen. De verplichtingen met betrekking tot de regeling SAN (Backoffice Roermond) zijn in het begin van het begrotingsjaar individueel verwerkt in dit systeem. De regelingen uitgevoerd in de backoffice West zijn niet individueel geregistreerd in het VERA systeem. De uitgaven ten aanzien van deze regelingen zijn vanuit het primaire uitvoeringssysteem via FAP betaald. DB DR heeft bij het maken van de aansluitingen tussen de

kwartaaldeclaraties en de jaardeclaratie met de daarbij horende X tabel, enkele verschillen geconstateerd. Dit heeft geleid tot enkele correcties, zie verder hoofdstuk 3.

6.2.5 Beoordeling

De uitgaven van de GBCS populatie betreffen € 15.584.887,19.

Op basis van het interval van € 83.268,1 en een steekproeffout van 0,36 % bedraagt de meest waarschijnlijke fout € 299,77.

6.3 Controleresultaten voor de populatie van de niet onder het GBCS vallende ELFPO-regelingen bij DB DR

6.3.1 Algemeen

De ELFPO uitgaven van de populatie niet GBCS van DB DR betreffen € 2.319.120

De volgende regelingen maken deel uit van deze populatie:

- Regeling Structuurverbetering Glastuinbouw (RSG)
- Subsidieregeling Jonge Agrariërs (SJA)
- Subsidieregeling Demonstratie- en Kennisoverdracht duurzame landbouw (DEMO)

6.3.2 Te controleren aspecten

De conform Richtsnoer nr. 3 te controleren aspecten staan vermeld in paragraaf 6.2.2.

6.3.3 Verrichte werkzaamheden

Conform bijlage bij Richtsnoer Nr. 3 Steekproeftrekking hebben wij op basis van het aantal posten in de populatie geen statistische steekproef verricht. Op basis van deze bijlage is het minimale aantal 10 posten.

De deelwaarnemingen hebben wij verdeeld over de drie regelingen. In totaal zijn 16 transacties gecontroleerd. Een lijst van alle onderzochte posten is opgenomen in de bijlage 6b.

Regeling	posten	EU bijdrage deelwaarneming
RSG	5	384.975
SJA	5	44.000
DEMO	6	323.217
Totaal	16	462.192

De dossiers zijn gecontroleerd op de aspecten welke in paragraaf 6.2.2 zijn vermeld.

6.3.4 Bevindingen

Registratie regelingen DEMO, SJA en RSG in verplichtingen systeem

DB DR heeft in dit begrotingsjaar voor de registratie van verplichtingen een eigen versie van het verplichtingensysteem VERA in gebruik genomen. De regelingen uitgevoerd in de backoffice West zijn niet individueel geregistreerd in het VERA systeem. De uitgaven ten aanzien van deze regelingen zijn vanuit het primaire uitvoeringssysteem via FAP betaald. DB DR heeft bij het maken van de aansluitingen tussen de kwartaaldeclaraties en de jaardeclaratie met de daarbij horende X

tabel, enkele verschillen geconstateerd. Dit heeft geleid tot enkele correcties, zie verder hoofdstuk 3.

Projectduur binnen DEMO regeling

In de regelgeving is opgenomen dat (artikel 3 lid 2 sub f) de duur van een project niet langer kan zijn dan 3 jaar na het moment van beschikken. Wij hebben geconstateerd dat ten aanzien van één dossier de looptijd van het project langer heeft geduurd dan 3 jaar.

Tijdens een AID controle is vastgesteld dat de gemaakte kosten ad € 2.252,50 (bruto) na de termijn van drie jaar zijn opgenomen in de projectadministratie. Deze kosten zijn door DB DR als subsidiabel meegenomen in de eindvaststelling van het project.

Op basis van bovengenoemde bevinding hebben wij een extra controle verricht. De DEMO registratie van DB DR is beoordeeld op de looptijd van de projecten. Bij 3 projecten is de looptijd iets langer dan drie jaar. Aangezien artikel 4 aan geeft dat aan een project begonnen mag worden na ontvangst van een ontvangstbevestiging van DB DR kan de looptijd soms iets langer zijn dan drie jaar.

Gezien de zeer geringe overschrijding van de looptijd bij de overige twee projecten achten wij het niet aannemelijk dat bij deze projecten kosten zijn gemaakt na het de drie jaar termijn.

De dossiercontrole van de regeling RSG en SJA leverde geen bijzonderheden op.

6.3.5 Beoordeling

De ELFPO uitgaven van de populatie niet GBCS van DB DR betreffen € 2.319.120.

Op basis van onze controle schatten wij de fout in op € 1.126,25 (betreft post 6, zie bijlage 6b).

6.4 Controleresultaten voor de populatie van de niet onder het GBCS vallende ELFPO-regelingen bij DLG betaalorgaan

6.4.1 Algemeen

De ELFPO uitgaven van de populatie niet GBCS van DLG betreffen € 370.111,-

De uitgaven betreffen allen afwikkelingen van beroep en bezwaardossiers van projecten uit POP 1.

6.4.2 Te controleren aspecten

De conform Richtsnoer nr. 3 te controleren aspecten staan vermeld in paragraaf 6.2.2.

6.4.3 Verrichte werkzaamheden

Het betaalorgaan DLG heeft in totaal 8 transacties gedeclareerd. Alle transacties hadden betrekking op afwikkelingen van beroep en bezwaar procedures van POP 1 projecten. De transacties zijn integraal door CA gecontroleerd. Wij hebben een review uitgevoerd op de controle door CA.

De dossiers zijn gecontroleerd op de aspecten welk in paragraaf 6.2.2 zijn vermeld. Een lijst van alle onderzochte posten is opgenomen in bijlage 6c.

6.4.4 Bevindingen

De dossiercontrole van de 7 transacties leverden geen bijzonderheden op.

Eén project ad € 146.366,- was geboekt en middels de kwartaaldeclaratie gedeclareerd op de maatregel 323 terwijl deze maatregel 322 betrof. Dit was door betaalorgaan DLG al gecorrigeerd bij het opstellen van de jaardeclaratie.

6.4.5 Beoordeling

De ELFPO uitgaven van de populatie niet GBCS van betaalorgaan DLG betreffen € 370.111. Op basis van onze integrale controle op de uitgaven is de fout in deze populatie € 0.

7 Bescherming van de financiële belangen van de gemeenschap

7.1 Inleiding

In dit onderdeel geven wij voor elk van de betrokken aan de accountantscontrole onderworpen populaties een beoordeling van de resultaten van ons onderzoek. De daarmee verband houdende beoordeling van de fouten is opgenomen in het vorenstaande punt 1.4.3. De bevindingen worden in het navolgende nader beschreven.

Ook heeft dit onderdeel de basis verschaft voor onze beoordeling, aan de hand van de matrice VI, of het betaalorgaan aan de erkenningscriteria voldeed ten aanzien van de "niet-statistische" populaties, namelijk de debiteuren en de voorschotten en de zekerheden. Met gebruikmaking van de waarderingscijfers "1"- "5" hebben wij beoordeeld of het betaalorgaan aan de erkenningscriteria voldeed. Onze beoordeling is vermeld in het vorenstaande punt 1.4.1.

7.2 Controleresultaten voor het debiteurenboek betreffende het ELFPO

7.2.1 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig punt 2, onder E), van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006 en punt 5.3 van richtsnoer nr. 2 – "Erkenning".

7.2.2 Verrichte werkzaamheden

Overeenkomstig de eisen voor de bovengenoemde te controleren aspecten hebben wij in totaal 22 debiteursaldi (waarde: € 31.049,67) onderzocht, dit betreffen vorderingen in het kader van de SAN subsidieregeling, uitgevoerd door de DB DR.

Deze deelwaarneming is zodanig geselecteerd dat wij daarmee enkele grotere openstaande posten hebben gecontroleerd, evenals enkele grotere ontvangen posten. Daarnaast hebben wij enkele kleinere posten in de deelwaarneming betrokken vanwege hun grotere frequentie. Voor deze posten hebben wij een proceduretoets uitgevoerd en tevens gekeken naar de juistheid van het bedrag van de vordering.

Daarnaast hebben wij bij de controle van de betalingen van de regeling SAN in enkele gevallen ook naar de juistheid en volledigheid van vorderingen SAN beoordeeld. Dit mede in verband met de beoordeling van een aantal correcties welke voor betalingen voor de regeling SAN hebben plaatsgevonden.

Het betaalorgaan DLG zelf kent in 2007 alleen vorderingen welke middels het ELGF fonds worden afgewikkeld (dit betreffen vorderingen op POP1 projecten). Bij de controle van deze vorderingen hebben wij tevens naar een aantal procesmatige aspecten gekeken.

Voor deze controle hebben wij gebruik gemaakt van de door Concern Audit van het betaalorgaan DLG uitgevoerde controlewerkzaamheden, waarop de Auditdienst een review heeft uitgevoerd. Daarnaast steunen wij op kennis en bevindingen opgedaan in voorgaande jaren.

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- *een steekproef uit het debiteurenboek controleren aan de hand van de operationele vastleggingen (juistheid);*
- *een steekproef van ontvangen bedragen controleren om na te gaan of deze naar behoren in het debiteurenboek zijn opgenomen;*

- *de procedures beoordelen die het betaalorgaan hanteert om de aansluiting te controleren tussen de cijfers in het debiteurenboek en de gegevens die zijn vastgelegd in de operationele systemen;*
- *de procedures beoordelen die worden gehanteerd om vorderingen te innen of daarvan af te zien⁸;*
- *nagaan of de vastlegging van de terug te vorderen bedragen volledig is door te controleren of controleverslagen waaraan financiële gevolgen zijn verbonden, aansluiten bij de gegevens in de debiteurenadministratie.*

Een lijst van alle onderzochte posten is opgenomen in bijlage 7.

7.2.3 Bevindingen

De DB DR kent geen aparte administratie voor de vorderingen voor de fondsen ELFPO en ELGF. De vorderingen zijn in 1 administratie opgenomen maar zijn middels een aparte codering naar een fonds te herleiden. De administratie bevat niet alle benodigde gegevens om de vorderingentabellen in te vullen, bepaalde gegevens moeten daarom via andere wijze aan de vorderingentabellen worden toegevoegd. Dit leidt bij de controle op de vorderingentabellen tot bevindingen, zie hiervoor hoofdstuk 7.3.3 van dit rapport.

De DB DR maakt gedurende het jaar (nog) geen aansluitingen tussen de gegevens rondom fysieke controle rapporten en onregelmatigheden. Dit leidt bij de controle op de vorderingentabellen tot bevindingen, zie hiervoor hoofdstuk 7.3.3 van dit rapport.

Daarnaast wordt in de AO rondom het vorderingenbeheer een opmerking gemaakt dat er geen garantie is de verschillende back offices van de DB DR onregelmatigheden volledig melden.

Zowel het betaalorgaan DLG als de DB DR brengt geen wettelijke rente in rekening bij vorderingen. Het risico hiervan is beperkt vanwege de mogelijkheden tot verrekening bij de DB DR en het soort subsidiebegunstigden (veelal overheidsorganisaties) en het aantal debiteuren bij het betaalorgaan DLG.

De specifieke bevindingen met betrekking tot de vorderingen ELGF zijn verwerkt in het Certificerend Audit rapport ELGF.

7.2.4 Beoordeling

De processen en de inrichting van de administratie dienen te worden verbeterd.

7.2.5 Aanbevelingen

Zie hiervoor onze aanbeveling bij paragraaf 5.2.4 met betrekking tot de boekhoudkundige procedures.

⁸ Overeenkomstig artikel 33 van Verordening (EG) nr. 1290/2005 .

7.3 ~~Controleresultaten voor de tabellen van bijlage III~~

7.3.1 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig bijlage III bij Verordening (EG) nr. 885/2006 en richtsnoer nr. 1.

7.3.2 Verrichte werkzaamheden

De tabellen 3, 4 en 6 bestaan volledig uit vorderingen voor de regeling SAN, welke wordt uitgevoerd door de DB DR.

Voor alle kolommen van de tabellen 3 en 4 hebben wij in totaal 22 posten (waarde: € 31.049,67) onderzocht. Voor deze posten hebben wij gecontroleerd of het bruto bedrag van de vordering juist was en of de verdeling tussen de bijdrage EU en de nationale bijdrage juist was. Verder hebben wij voor deze posten gecontroleerd of de tabellen 3, 4 en 6 juist en volledig zijn ingevuld. Een lijst van alle onderzochte posten is opgenomen in bijlage 7.

7.3.3 Bevindingen

Wij hebben tijdens onze controle geconstateerd dat de bij DB DR benodigde kennis voor het opstellen van de vorderingentabellen van bijlage III bij Verordening (EG) nr. 885/2006 en de interne controle op het opstellen van deze vorderingentabellen niet altijd het door ons verwachte niveau had. Dit heeft invloed gehad op de tijdigheid van het aanleveren van de benodigde gegevens door DB DR aan het Betaalorgaan.

Uit onze controle is gebleken dat correcties van de DB DR op betalingen ten onrechte als vordering in de tabellen 3, 4 en 6 waren opgenomen. Dit is op advies van de AD aangepast. Deze correctie betreft 907 records. Zie ook hoofdstuk 1.4.3 van dit rapport.

Daarnaast is uit onze controle gebleken dat de Backoffice Roermond (BOR) van DB DR enkele fouten heeft gemaakt bij de verdeling van het bruto bedrag van de vordering naar EU bijdrage en nationale bijdrage. Deze fout heeft betrekking op het sanctie deel van de vordering. De oorzaak van deze fouten is een fout in het primaire systeem RABBIT en de vastlegging van de historie van in het verleden bij de EU gedeclareerde uitbetalingen. De uitwerking van deze fout kan zowel positief als negatief zijn. Deze kleine fout heeft slechts betrekking op een beperkt deel van de totale vorderingen populatie aangezien de meeste vorderingen geen sanctie deel kennen. Zie de in bijlage 7 vermelde foutjes. Zie ook hoofdstuk 1.4.3 van dit rapport.

Voor alle vorderingen van DB DR is als begrotingsjaar van het eerste proces verbaal 2007 aangegeven. Dit is niet juist, een deel van de vorderingen kent naar verwachting een eerste proces verbaal van vóór 2007.

Het risico voor de EU is hierbij beperkt. Dit omdat een groot deel van de vorderingen in 2007 al is geïnd en voor de nog openstaande vorderingen geen problemen bij de inning te verwachten zijn. Omdat het een zesjarig programma betreft met jaarlijkse betalingen kunnen vorderingen eenvoudigweg worden verrekend met de eerstvolgende jaarlijkse betaling.

Hieruit blijkt tevens dat DB DR achterstanden heeft gehad ten aanzien van het verwerken van controlerapporten van fysieke controles. DB DR heeft tot eind 2007 een inhaalslag uitgevoerd op de verwerking van deze fysieke controle rapporten. Een deel van deze rapporten zijn derhalve na 15-10-2007 verwerkt, waardoor eventuele vorderingen niet zijn opgenomen in de tabellen 3, 4 en 6. Zie ook hoofdstuk 1.4.3 van dit rapport. De omvang van de debiteuren welk zijn verwerkt na 15 oktober is ongeveer € 70.000,- bruto. Het EU deel hiervan is ongeveer € 35.000.

Gezien de huidige procesinrichting komt het voor dat DB DR vorderingen ten onrechte opneemt in tabel 4. Dit is omdat in het proces wordt aangegeven dat een vordering een gerechtelijke procedure op het moment dat deze vordering bij de deurwaarder wordt aangeboden. Dit wijkt af van het draaiboek vorderingenbeheer van FEZ. Dit houdt in dat de vordering in tabel 4 eigenlijk ten onrechte in tabel 4 is opgenomen. Aangezien deze vordering al geïnd is bestaat hier geen risico voor de EU.

7.3.4 Beoordeling

De processen en de inrichting van de administratie dienen te worden verbeterd.

7.3.5 Aanbevelingen

Zie hiervoor onze aanbeveling bij paragraaf 5.2.4 met betrekking tot de boekhoudkundige procedures.

7.4 Controleresultaten voor de voorschotten en de zekerheden

7.4.1 Te controleren aspecten

Wij hebben de controle verricht overeenkomstig punt 2, onder D, van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 885/2006 en punt 5.2 van richtsnoer nr. 2 – "Erkenning".

7.4.2 Verrichte werkzaamheden

Binnen de onder ELFPO vallende subsidiemaatregelen is bij slechts 1 subsidieregeling, te weten de RSG regeling, het gebruik van voorschotten en zekerheden van toepassing. Deze regeling wordt uitgevoerd door DB DR.

De in 2007 gedeclareerde betalingen onder deze regeling (waarde: € 636.724), ten opzichte van de totale declaratie van € 18.108.532,50) betreffen alle eindafrekeningen, waarmee het voorschot en de zekerheid vervallen. Wij hebben de DB DR bevraagd hoeveel voorschotten en zekerheden in 2007 zijn betaald / afgegeven en hoeveel voorschotten en zekerheden eind 2007 nog openstaan.

7.4.3 Bevindingen

Uit opgave van de DB DR komt naar voren dat er geen voorschotten zijn betaald in 2007, dit blijkt ook uit specificaties van de declaratie. Daarnaast staat nog slechts 1 voorschot met afgegeven zekerheid open van de subsidieverplichtingen aangegaan in voorgaande jaren. Gezien deze informatie en de relatief kleine omvang van deze subsidieregeling hebben wij geen deelwaarnemingen uitgevoerd.

7.4.4 Beoordeling

Wij hebben geen specifieke bevindingen.

7.4.5 Aanbevelingen

Wij hebben rondom dit proces geen aanbevelingen.

8 Andere aangelegen

8.1 Onderzoek van statistieken

8.1.1 Te controleren aspecten

De controlestatistieken die de lidstaten overeenkomstig artikel 34 van Verordening (EG) nr. 1975/2006 van de Commissie hebben verstrekt, verifiëren en valideren.

8.1.2 Verrichte werkzaamheden

Niet van toepassing voor het begrotingsjaar 2007

8.1.3 Bevindingen

Niet van toepassing voor het begrotingsjaar 2007

8.1.4 Beoordeling

Niet van toepassing voor het begrotingsjaar 2007

8.1.5 Aanbevelingen

8.2 Onderzoek betreffende de financiële maxima

8.2.1 Te controleren aspecten

Wij hebben, in de gevallen waarin voor ELFPO-maatregelen kwantitatieve grenzen (beschikbare financiële middelen) gelden, de gecontroleerd of de bestaande procedures garanderen dat de totale betalingen binnen die kwantitatieve grenzen blijven.

8.2.2 Verrichte werkzaamheden

In de gevallen waarin de voor ELFPO-maatregelen beschikbare financiële middelen op jaarbasis begrensd zijn, hebben wij gecontroleerd of er procedures bestaan om te garanderen dat de totale betalingen binnen de betrokken grenzen blijven.

8.2.3 Bevindingen

De gedeclareerde betalingen in 2007 zijn verricht op basis van aanvragen van voor 1 januari 2007. Dit is in het programma document POP opgenomen. Er zijn geen grenzen overschreden. Voor de regeling SAN zijn budgetten per provincie vast gesteld. Het proces omtrent budgetbewaking is niet beschreven.

8.2.4 Beoordeling

Wij hebben geen specifieke bevindingen.

8.2.5 Aanbevelingen

Wij hebben rondom dit proces geen aanbevelingen.

9 Gevolg dat is gegeven aan in eerdere jaren gedane aanbevelingen

Opgenomen in de onderstaande tabel zijn zeer belangrijke en belangrijke aanbevelingen die in eerdere jaren zijn gedaan, de situatie met betrekking tot de ondernomen actie en opmerkingen van het betaalorgaan.

Aanbeveling	Situatie	Opmerkingen van het BO
ELFPO is per 1-1-2007 begonnen		